

Szerkesztőség kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdin-
and (József főherceg-ut) 4
Telefon: 151. Sörgőncim 1
Közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása,
Meelelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Elfizetési árak: Évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej.
több :: Éves szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej :: (Bucure-
restiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerit ::

XLVI. évfolyam, 236. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1931. október 16

A kétmillió lejes házbér

Nem érzünk egyáltalán elégtételt, amidőn újra csak azt kell regisztrálnunk, hogy lassanként a hivatalos kormányzat is rájön mindazokra a tévedéseire, amelyeket Araddal szemben elkövetett. És amelyekre mindig idejekorán mutatott rá e helyen az Aradi Közlöny, de szavunkra az érdekelteken kívül nem figyeltek fel a legfelsőbb hivatalos helyen. Ma felfigyelnek, mert az igazság ellenállhatatlan erejű megnyilatkozása nem maradhat észrevétlenül senki számára: csak az a különbség, hogy számos esetben késő a feleszmélés, mert vagy az államot, vagy a közösséget, az adófizető lakosságot, a tisztviselői kart, a kereskedelmet és ipart már el nem hárítható károsodás érte.

Azt hisszük, hogy nincs Aradon egy kereskedő, egyetlen iparos, vagy vasúti tisztviselő sem, aki ne találta volna oktalanságnak a vasutigazgatóság erőszakosan keresztülvitt áthelyezését Aradról Temesvárra. Mi, aradiak, szinte kivétel nélkül valamennyien tudatában voltunk, hogy ez az elszármított és főleg indokolatlan intézkedésnek nemcsak mi, hanem az állam is kárát fogja vallani. Arra gondoltunk akkoriban, hogy Arad megcsappanó áruforgalma érezhető visszahatásként fog jelentkezni a város gazdasági életében és ez a visszahatás számszerű veszteség formájában legelső sorban az adókönyvekben jut kifejezésre.

Az események ezt az aggodalmunkat igazolták, amidőn egy év alatt Arad adófizetőinek teljesítőképessége tizenkét százalékkal lecsökkent, egy csomó vasúti tisztviselő-család súlyos anyagi gondok közé jutott és érezhető mértékben apadt meg a város áruforgalma is. Mindez azonban még nem lett volna elég súlyos argumentum arra, hogy a kormány megfelelő hivatali szervei gondolkodóba essenek a vasutigazgatóság áthelyezése körüli történetek felett.

Az állam nagy üzemében egy teljes évnek kellett csaknem leperegnie, míg a könyvviteli tételei között előbukkant egy szám, amelyről egyszerre visszahőköltek az illetékes tényezők a CFR vezérigazgatóságon. Mert ez a szám nem szerepelt még a CFR amugyis tulterhelt könyvvezetésének kiadási tételei között: ezt az újabb ráfizetést az aradi vasutigazgatóságnak áthelyezési kalandja idézte fel, amidőn kiderült, hogy csak azért kellett üresen hagyni az aradi modern, minden praktikummal felszerelt vasutigazgatósági épületet, hogy a hivatal, abból kiköltözve, drága házbért fizessen Temesváron, összességében kétmillió lejt, amelyet — akár tetszik, akár nem, — a CFR urainak kell az ingadozó költségvetésből lefedezni.

Tipikus eset volt ez és mindenképpen tanulságos. Am lássák a bucaresti-i urak és tanuljanak belőle. De ismételt és csüggedetlen igazságszeretettel kell ma is hangot adnunk annak a közvéleménynek, amely Arad társadalmában nemzetiségi különbség nélkül alakult ki. Arad gazdasági életének vezető-tényezői ma már szinte örülni sem tudnak annak a lehetőségnek, hogy a régi aradi közintézmény újra visszakerülhet békebeli helyére, mert ki tudja megmondani: ez az esetleges intézkedés miattunk fog bekövetkezni-e, vagy a CFR könyvelési szempontjai miatt...? Az a hivatalos szellem, amely megszokta, hogy intézkedéseit elsősorban ne a közösségek általános érdekei, hanem pártpolitikai és egyéb mellékvágányokon mozgó előnyök diktálják, fanyar szájjal ad számunkra és örömcseppet cseppent örömlébe, amelyet még mutatni sem merünk, mert — hátha? — újra marad minden a régi, a kétmillió többletkiadással együtt...?

Arad gazdasági társadalmára és közigazgatási vezetőségére vár a tovább már el nem

Berzeviczy Albert nyilatkozik

Kitüntető udvartárság vette körül a Pop C. István és Pompeiu elnök magyar delegáció tagjait Bucarestben — A Magyar Tudományos Akadémia elnöke beszámol Romániában eltöltött idejének impresszióiról —

Budapestről jelentik: Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, az Interparlamentáris Unió magyar delegátusa, ma cikkben emlékezik meg a Pester Lloyd hasábjain arról a fogadtatásról, amelyben őt és társait Bucarestben részesítették. Leszögezi, hogy Románia egyenesen törekedett a delegátusok

kellemes impresszióinak kiváltására és ez teljesen sikerült is. Megállapítja Berzeviczy, hogy Bucaresti óriási lépésekben halad előre. A konferencián pedig Pop C. István és Pompeiu elnök egymással versenyeztek a szívélyes bánásmódban, amely rendkívül kellemes benyomást keltett a magyar bizottság összes tagjaiban.

Januárig nem lesz kormányváltás

Előtérben a liberális párt — Duca helyzete megerősödött — Fizetés-csökkentésekkel, vagy tisztviselőbocsátásokkal akarják megvalósítani az új költségvetést — Románia helyzete jó, a többi államokhoz viszonyítva — A kormány bizalommal tekint a tél elé — A helyzet a nemzeti-parasztpárt megvilágításában

Iorga nem megy a díszdoktori oklevélért Párisba

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul ma hosszabb cikkben foglalkozik a politikai helyzettel. A lap megállapítja, hogy Titulescu kegyvesztett lett, Maniu pedig hiába hívják vissza a párt élére, nem akar aktív részt venni a politikában. Ami a liberálisokat illeti, Duca helyzete határozottan megjavult és a liberális vezérkart sokkal szívesebben látják a legfelsőbb körökben, mint egy évvel ezelőtt. Nagyjelentőségű Duca mai királyi audienciája és a liberális-párt ezzel kapcsolatos állásfoglalása. Avevescu helyzetét csak közeli királyi kihallgatása után lehet megítélni. A többi ellenzéki pártok nem bírnak nagy jelentőséggel. Ami a kormányt illeti, helyzetét optimistikusan lehet tekinteni és egyelőre az a legvalószínűbb, hogy januárig nem történik kormányváltás. A kormány az eddig kidolgozott gazdasági programot és a 25 milliárdos költségvetést kívánja megvalósítani. A költségvetést vagy fizetés-csökkentésekkel, vagy pedig a köztisztviselők létszámának apasztásával kívánják keresztülvinni. Argetoianu rendkívül sokat vár a szeszmonopóliumtól, amelyet a parlament őszi ülésén kíván megszavaztatni. Ebben az évben a szeszadóból még a kivetett összegeknek tíz százaléka sem folyt be. Általában az a vélemény, hogy az ország helyzete a többi államo-

kéval szemben aránylag jó, a munkanélküliség sem növekszik jelentékeny mértékben, a parasztnak van mit enni és így a telet könnyebben fogják kihuzni, mint a többi államok.

A Miscarea mai száma közli az egyik miniszterviselt nemzeti parasztpárti vezetőegyniség nyilatkozatát, amelyben a jelenlegi belpolitikai helyzetre vonatkozólag feltűnésteltető kijelentések vannak. Kijelentései során az illető nemzeti-parasztpárti vezető egyéniség rámutatott arra a tényre, hogy a belpolitikai krízis, mint ilyen megjelölés, tulajdonképpen tulzása a valóságos helyzetnek. Ettől függetlenül azonban már a közeljövőben egy koncentrációs kormány megalakulása várható. A koncentrációs kormány élén Titulescu fog állani. — mondotta a nemzeti-parasztpárti politikus, aki azonban semmiképpen sem vállalja a nemzeti-parasztpárt elnöki tisztét. Így Maniu öröke Mihalachera vár. Nyilatkozata végén a nemzeti-parasztpárti vezető megjegyezte még, hogy a Titulescu-féle koncentrációs kormány csupán átmeneti megoldás lenne, amíg januárban egy másik garnitúra vehetné át a hatalmat.

Bucurestiből jelentik: Iorga miniszterelnök nem utazik Párisba és díszdoktori oklevelét Dinu Cesianu párisi követ fogja átvenni.

Októberben ül össze a román-magyar döntőbiróság az optánskielégítések tárgyalására

Budapestre érkezett az A-alap Intéző-bizottsága. Kötvényeket kapnak az optánsok készpénzkártalanítás helyett. A kötvényeket külföldön értékesíthetik tulajdonosai.

Budapestről jelentik: Tegnap az optáns-perek döntő tárgyalása ügyében a magyar fővárosba érkezett az A-alap intéző bizottsága, amely Felcour francia, Corsi olasz és Dudley Ward angol delegátusokból áll. A magyar kormány részéről Imrédy Béla, a Magyar Nemzeti Bank igazgatója vesz részt a tanácskozásokon, amelyek a magyar kormány kérésére

kezdődtek meg az optánsok kielégítésének végrehajtási módjait tárgyalva. Az optánsok, — amint ismeretes — nem készpénzt kapnak, hanem 4 százalékos kötvényeket és ezeket a külföldön értékesíthetik. Az optáns-ügyek legújabb szenzációja az, hogy még október hónapban összeül a magyar-román vegyes döntőbiróság és sürgősen letárgyalja az első huszonkét optáns kielégítésének ügyét.

halasztható feladat, hogy energikus kézzel ragadja meg az alkalmat a vasutigazgatóság intézményének visszaszerzésére. Jogaink elismerését állami érdekek támasztják nyomatókusan alá és a közvagyonot akarja megrabolni az, aki rejtett érdekből akadály merészelne gördíteni az akció elé. A közvagyon auni

munkával és verejtékkel egybegyűlő milliói nem arra valók, hogy azokat oktalannul elpocsékolják a kalandos észjárású hivatali vezetők, akik nemcsak, hogy új értékek teremtésére bizonyulnak képteleneknek, de még azt a közvagyonot sem tudják megtartani, amellyel még a régmúlt évek ándékozták meg Aradot.

Matuska vörös katona volt és lázadást szított ezredében

A nyomozó hatóságok szerint egyedül követte el a merényleteket — A Köln—amsterdami gyorsvonat ellen is valószínűleg ő követte el a merényletet — Leipnik Mártont, a merénylet másik gyanúsítottját szabadlábra helyezték — Az áruló filmfelvétel — Pálfi-Daun gróf szenzációs vallomása — Ausztria ítélkezik Matuska felett

A „szurós szemű“ ember nyomában van a rendőrség

Matuska Szilveszter páratlanul álló merénylet sorozatában változatlanul folytatja a nyomozást a bécsi, berlini és a budapesti rendőrség. **Brandl**, a bécsi rendőrfőnökhelyettes, aki **Wahl** dr.-ral közösen vezeti Matuska nyomozását, ma adott nyilatkozatában annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy **Matuska az anspachi merényletben is bűnös és ezt is épp úgy, mint a többi, teljesen egyedül követte el.** Véleménye szerint ez volt Matuskának a legelső vasuti merénylete és ekkor még csak igen primitív módon „dolgozott“. A későbbi merényleteket azonban már, így a jüterbogit és a biatorbágyit, bámulatlan precíz módon hajtotta végre.

A legújabb nyomozás szerint megállapították, hogy **Matuska annak idején, a kommunizmus alatt vörös katona volt.** Épelmejjűségére vonatkozólag az orvosszakértők megállapították, hogy Matuskánál nem tapasztaltak olyan momentumot, amiből beszámíthatatlanságára lehetne következtetni. A merényletek elkövetésekor teljesen tudatában volt, hogy mit cselekszik és ennek magyarázatuként **piromániát sem lehet bizonyítani.**

Matuskának az egy napos szünet után, amely a tegnapi nap volt, ma újból megkezdődött a kihallgatása. Ezen ma délelőtt a legaprólékosabban, ismételtén kihallgatták Matuskát az összes merényletekre vonatkozólag. A bécsi rendőrség most természetesen elsősorban az anspachi merénylet ügyében hallgatja ki részletesebben Matuskát és ebben a merényletben széleskörű vizsgálatot vezetett be. A merénylő ma, amikor megkérdezték tőle, hogy kit akar védőjének, kijelentette, hogy **erre nincs szüksége.** Ennek következtében a bécsi törvényszék hivatalból fog védőt rendelni Matuska mellé.

A nyomozás mai érdekessége az, hogy **Gennat** a berlini rendőrség főnöke, felvetette azt az ötletet, hogy vajjon nem-e Matuska volt az, aki az elmúlt év tavaszán Köln mellett **a köln—amsterdami gyorsvonat ellen merényletet követett el?**

Nem ítélhetik halálra Matuskát

Ma délelőtt egy magyar detektív Bécsből magával vitte a merényletek ügyét magába foglaló jegyzőkönyvek egy részét Budapestre, ahol **Hetényi** h. főkapitány vette tanulmányozás alá. Erre ugyanis azért volt szükség, mert abban az esetben, ha a tömeggyilkost kiadják Magyarországnak, úgy ott már az eddigi nyomozás minden egyes részletével tisztában legyenek. A kiadatás különben most már kezd kétségessé válni, mert mint fentebb is jeleztük, minden valószínűség mellett szól, hogy az anspachi merényletet is ő követte el és ebben az esetben

Ausztria fog felette ítélkezni.

Jogi körökben máris élénk viták indultak meg afelett, hogy Ausztria köteles-e Matuskát a magyar hatóságoknak kiadni. Több hírneves jogtudós a ma reggeli bécsi lapokban úgy nyilatkozott, hogyha Matuskát ki is adják Magyarországnak, úgy ott nem ítélkezhetnek felette statáriális uton, illetve **nem ítélhetik halálra.**

Ezt azzal indokolják, hogy Matuskát Ausztria területén fogták el és a törvények értelmében, kiadatása esetén, a kiadatást kérő állam annak az országnak a törvényeit köteles szem előtt tartani a büntetés kiszabásánál, amely országban az illető bűnözőt elfogták. A jelen esetben ez Ausztria és mivel itt nincs halálbüntetés, ennek következtében **Matuskát nem akaszthatják fel Magyarországon.**

Érdekes megemlíteni, hogy a biatorbágyi borzalmas merénylet elkövetésével eleinte megvádolt **Leipnik Márton** magyar állampol-

gárt csak ma sikerült a bécsi rendőrségnek elfognia. Természetesen azonnal a bécsi központi rendőrségre vitték, ahol megkezdték a kihallgatását. Ennek során sikerült magát teljesen tisztáznia a váddal szemben és ezért rövid időn belül szabadon bocsájtották.

Az esti órákban érkezett híradások szerint ma jelentkezett a csantavéri hatóságoknál egy helybeli lakos, aki elmondotta, hogy a Matuska-ügyben vallomást szeretne tenni. Azonnal kihallgatták és ennek során elmondta, hogy Matuskának jóbarátja és már gyermekkorukban is együtt játszadoztak. A tanú vallomásának legérdekesebb része az, melyben elmondja, hogy Matuska Szilveszternek gyermekkorában az volt a szenvedélyes játéka, hogy a vasuti sinekre kénport hintett és nagy élvezettel várta az arra keresztülhaladó vonatokat. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Matuska elmebajos volna.

A borzalmak filmje

Akkor, amikor Ausztriában és Németországban erőteljesen folynak a Matuska-ügyben a nyomozások, ugyanakkor a magyar hatóságoknál is lázas munka folyik. A budapesti főkapitányságon éjjel-nappal nyomoznak a Matuska-ügyben, hogy ezáltal is minél gyorsabban be lehessen fejezni ezt a szenzációs bűnügyet. Most legújabbán a budapesti főkapitányság vezetői elhatározták, hogy elkérjék azt a 2—300 méter filmet, amelyet a biatorbágyi merénylet színhelyén a Magyar Híradó készített. Valószínűnek tartják ugyanis, hogy

a film felvételénél **Matuska is a filmszallagra került és így a vetítésnél esetleg az ott tanúsított magaviseletről következtetéseket lehet majd levonni,** amelyek a nyomozás további menetére hasznosak lehetnek.

A főkapitányságon ma vallomást tett a tömeggyilkosság ügyében **Pálfi-Daun** gróf is, a szerencsétlenül járt vonat egyik életbenmaradt utasa, aki elmondotta, hogy közvetlenül az eszméletretérése után, amikor éppen félt akart tápáskodni, az arcába valaki gyufával belevilágított. Történetesen a gyufa fénye a rávilágító egyén arcát is látni engedte és az elébe tett fényképek alapján minden kétséget kizáró módon megállapította, hogy a kíváncsi idegen **Matuska Szilveszter** volt.

Az áruló jegyzőkönyv

A budapesti főkapitányságnak sikerült megállapítania, hogy **Matuska Szilveszter 1918-ban, még mielőtt vörös katona lett, a hatos honvédegyalozezredben szolgált, ahol lázadást szított.** Az eljárás ekkor meg is indult elene, azonban annak konzekvenciái elől csak az akkori forradalmi idők következtében menekülhetett meg. Ezerkilencszázhuszonnégyben és huszonötben rejtélyes utakon vagyonra tett szert. Menekülnie kellett Magyarországból, hogy vagyonát el tudja helyezni.

Lapzártakor jelentik Bécsből: A rendőri nyomozásról a bécsi rendőrigazgatóság jelentést adott ki, amelynek nagyon érdekes részletei vannak. Így közölték azt, hogy **Matuska jegyzőkönyvében megtalálták a robbanószerek felsorolását, valamint annak az elektromos kapcsolónak a tervét, amellyel a jüterbogi és a biatorbágyi merényleteknél dolgozott.** Bergmannra vonatkozólag Matuska azt vallotta, hogy 1927-ben ismerkedett meg Bergmannal. Az elmúlt évben Bécsben találkozott vele, amikor is Bergmann egy titokzatos politikai párt-ról tett említést neki, amelynek az a célja, hogy minden embert boldoggá tegyen. Bergmannal szeptember hetedikén találkozott utóliára Berlinben.

Az aradi törvényszék helybenhagyta Bocu Sever 700 ezer lejes vámbirságát

Bonyodalmak a lippai templom ablaküvegei körül — A birságról szóló jegyzőkönyvet a kurticsi község házára függesztették ki kézbesítés helyett — A párisi butorok ügyében új tárgyalást tűztek ki

Országos feltűnést keltett a vámvezérgazgatóságnak az a közelmúltban megjelent nyilatkozata, amelyben **Bocu Sever** volt minisztert **vámkihágással és csempészéssel vádolta meg.** A nyilatkozatot nyomon követte a bűnvádi feljelentés, amely azután alapot szolgáltatott a további eljárás megindítására, amelyek között szerepelt az is, hogy **bűnügyi zárlatot rendeltek el Bocu Sever vagyonára.**

A vámhatóságok szerint a volt miniszter két ízben is követett el csempészést. Az első Aradon, ahol a vámhatóságok nem vámozták el azokat a külföldről hozott és az épülő lippai görögkeleti templom részére rendelt festett ablaküvegeket, amelyek elvámolásánál Bocu Sever állítólag hivatali hatalmát is felhasználta, hogy a vámnál keresztülbocsássák a nagyértékű festett ablaküvegeket. A másik csempészést állítólag a Párisból rendelt butorokkal és egyéb árukkal követte el, amelyeket a kurticsi hatóságok engedtek át a határon, szintén vámolatlanul.

A hajsa megindult s a vizsgálat befejezése képp a lippai ablaküvegek után 746.224 lej vámbirságot vetettek ki, míg a butorok és egyéb áruk után egy millió kétszáz ezer lej birságot róttak ki Bocu Severre.

Felebbezés folytán került a lippai templom ablaküveg-ügye az aradi törvényszék elé, ahol a **Topciu—Ionescu**-tanács tárgyalta, **Raicu Aurel** dr., a volt miniszter védője kérte a törvényszéktől, hogy **egyesítsék a két ügyet és egyszerre tárgyalják le.** A törvényszék a kérelmet visszautasította, azzal az indokolással, hogy

a butorokra vonatkozó ügy jóval később lett iktatva, mint a lippai ablaküvegekre vonatkozó feljelentés s így a két ügyet külön-külön fogják letárgyalni. A felebbezést tárgyalta ezután a bíróság, amelyet visszautasított, azzal az indokolással, hogy **Bocu Sever késedelmesen és nem a törvényben előírt időn belül adta be a felebbezést.**

Raicu dr. előadta, hogy a kérdéses időben Bocu Sever betegen feküdt egy külföldi szanatóriumban. Tudomása nem volt arról, hogy megbirságotlák, mivel **a birságotlóságról szóló jegyzőkönyvet a kurticsi község háza kapujára függesztették ki csupán, de arról Bocu Severt nem értesítették.** Amint a volt miniszter hazaérkezett és tudomást szerzett arról, hogy vámkihágás címen megbirságotlák, azonnal meg is felebbezte azt.

Az előterjesztést azonban a törvényszék nem vette tekintetbe és **helybenhagyta az elsőfoku vámhatóság által kirott 746.224 lejes vámbirságot.** Az ítélet ellen **Raicu** dr. felebbezést jelentett be a legfelsőbb Semmitőszékhez. A butorok becsempészésének ügyében, amelynek másfél millió lej birságot róttak ki Bocu Severre, még folyik a vizsgálat. **Mandru** főnövsz ma hallgatta ki az aradi Schenker szállító-cég alkalmazottait, valamint azokat a vámtisztviselőket, akik 1929 és 1930-ban a szóbanforgó párisi küldemények megérkezésénél szolgálatban voltak. Igen érdekes, hogy a vámbirságról szóló jegyzőkönyveket csak 1931-ben vették fel. Ebben az ügyben a törvényszék október 24-ikére tűzte ki a tárgyalást, amely elé élénk érdeklődéssel tekintenek a közönségekben.

Fegyveres banditatámadás fényes nappal egy budapesti bank ellen

„Hands up“-banditák a bankfiókban — A kirabolt pénztár — Izzalmas üldözés a taxiautóval

— Elfogták a tetteseket, akiknél valóságos fegyverraktárt találtak a detektívek — A rablók egyike fosztotta ki a Zubek-féle fegyverüzletet

A statáriális törvények alapján halálbüntetés vár a két rablóra

Budapestről jelentik: Vakmerő bankrablás történt ma délelőtt Budapesten a Pesti Magyar Bank Szabadság-téri fiókjában. A déli órákban, amikor a bank tisztviselőin kívül még több kliens is tartózkodott a bankhelyiségben, hirtelen felnyitott az egyik ajtó és azon két fegyveres bandita belépett és azonnal eleget tettek a banditák felszólításainak és mindenki abban a helyben maradt feltett kezekkel, melyben éppen akkor tartózkodott, amikor a két vakmerő rabló belépett. Az amerikai izű bankrablás ezután filmszerű gyorsasággal pergett tovább. Az egyik bandita a terem közepén maradt, most már mind a két kezében revolverrel, míg közben társa gyorsan a pénztárszekrényhez ugrott és onnan összesen 30 ezer pengőt felmarkolva, hirtelen elhagyta a bankot. A banktisztviselők pár pillanat múlva magukhoz tértek ijedségükből és üldözőbe vették a két banditát. Alig telt el pár pillanat és már az uccán tartózkodó közönség köréből is igen sokan siettek a menekülő rablók üldözésére. Egy taxisofőr autóra indult utánuk és már egészen a közelükbe ért, amikor egyikük több lövést adott le az autóra. A lövések szerencsére nem találtak az egyik álarcos banditát, akik még az uccán sem vetették le árucukát, sikerült elfogni. Érdekes, hogy éppen azt fogták el, amelyiknél az elrabolt 30 ezer pengő volt. Azonnal megbilincseltek, autóra tették és a budapesti főkapitányságra vitték, ahol megkezdték kihallgatását. Itt elmondta, hogy Bonya Józsefnek hívják, foglalkozására nézve péksegéd. Személyi adatainak további bediktálásánál kiderült, hogy mindössze csak 18 éves és Budapesten az egyik pékműhelyben dolgozik. Kihallgatása során elmondta, hogy megszökött társát, akivel különben a sütődében együtt dolgozott, Ondi Sándornak hívják. A bankrablást együtt beszéltek meg és úgy tervezték, hogy a rabolt pénzzel valamiképpen külföldre szöknek.

A fegyverüzlet betörője

A kihallgatás további folyamán rendkívül érdekes megállapításra jutottak a banditát kihallgató rendőrtisztek. Kiderült ugyanis, hogy Bonya József volt az, aki pár héttel ezelőtt kirabolta a Zubek-féle fegyverüzletet. Házkutatást tartottak lakásán, ahol meg is találták a fegyverkereskedésből ellopott fegyverek egy részét. Azok a revolverek, amelyeket a ma déli bankrablásnál használtak, szintén a Zubek-féle fegyverkereskedésből valók. Érdekes megemlíteni, hogy amikor a detektívek megjelentek a pékműhelyben és a két segéd iránt érdeklődtek, azt a választ kapták, hogy azok lent a pincében dolgoznak. Elképzelhetően nagy volt a pékmeszter megdöbbenése, amikor megtudta, hogy két segéde a pincében való rendezgetés helyett bankot mentek rabolni.

Bonya kihallgatásánál megjelent a gazdája is, aki amikor azt kérdezte, hogy miért követte el a tettet, ilyen választ kapott:

— Hát csak elkövettem — mondotta cinikusan a rabló.

Erre figyelmeztették, hogy a statáriális törvény értelmében kötél jár a rablásért. Bonyát a cinizmusa ekkor sem hagyta el és

vállvonogatás közben csak ennyit mondott:

— Annyi baj legyen. Legfeljebb egy kicsit felkötnek.

Közben a rendőrség Bonya elmondása alapján kiszállt Ondi lakására, ahol házkutatást tartott és ennek során átvizsgálták az egész udvart. A csirkeóiban találták meg elrejtőzve a másik rablót, aki még jobban fel volt fegyverkezve, mint Bonya. Megmotozásakor tizenhat revolvert és többszáz töltényt találtak nála, amely fel volt aggatva testére. Felvették a rendőrségre, ahol ugyanazt vallotta, mint társa. Mindkettőjüket letartóztatták és nem kétséges hogy a két-három napon belül összeülő rögtönítelő bíróság a meggondolatlan tatlalemberek felett a biatorbágyi gaztett miatt érvénybe lépett statáriális rendelkezésből kifolyólag halálos ítéletet hoz.

A női büntárs

A rendőrség ma este házkutatást tartott Papp Manci Sziget-ucca 17. szám alatti lakásán. Papp Manci szeretője volt Ondinak, az egyik bankrablónak. A lakásán hiánytalanul megtalálták azokat a fegyvereket, amiket a nyár folyamán a Zubek-féle fegyverkereskedésből loptak el, míg a fegyverek többi részét még délután találták meg a Kelemen-téri pékműhelyben. A nő előbb azt állította, hogy semmit sem tud arról, hogyan kerültek a fegyverek a lakásába, később azonban bevallotta, hogy aktív részt vett a két péksegéd betörésében és tudott a Kereskedelmi Bank ellen készülő rablótámadásról is.

A budapesti rendőrség megállapítása szerint mindkét bankrabló debreceni származású. Bonya József, aki mindössze 19 éves, péksegéd volt Debrecenben és állami altiszti családból származott. Ondi Sándor ugyancsak debreceni és gyermekkorában Alaskában és Texasban járt, onnan visszatérve, Kardos Mihály debreceni pékmesternél nyert elhelyezkedést, akinél feltörte a kasszát és abból kétmillió koronát lopott el. Ezért a büntetésért annak idején egy hónapi fogházra ítélték. A két bankrabló Debrecenben találkozott és innen együtt mentek fel Budapestre, ahol a rablást elkövezték. A rendőrség teljes apparátussal folytatja előéletük tisztázására a nyomozást.

Megvakulástól féltik Helena királyi hercegnőt

Súlyos szembetegség támadta meg Mihály nagyvajda édesanyját — Három speciálista kezeli a beteget

Londonból jelentik: A Central News értesülése szerint Helena királyi hercegnőt, Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökös édesanyját olyan súlyos szembaj támadta meg egy régebbi betegségéből kifolyólag, hogy há-

rom kiváló szemspecialista vizsgálja, mert féltő, hogy megvakulás fenyegeti. Amennyiben a külföldi kezelés eredménnyel járna, úgy Helena hercegnő Bucarestbe utazik fia születésnapjára.

A „Romcomit“ másfélmilliárdos kölcsönt ajánlott fel Romániának

Bucurestiből jelentik: A Romcomit olasz érdekeltségű vállalat egymilliárd 600 millió lei kölcsönt ajánlott fel Romániának. A kölcsönt a vállalat vasuti anyagokban folyósítaná. Manolescu bankkormányzó külföldi utia során

Rómában már tárgyalta erről a kölcsönről, míg ma Bucarestbe érkezett a Romcomit Agostiano nevű igazgatója, aki szintén ebben az ügyben tárgyal. Az ajánlat élénk feltűnést keltett Bucaresti pénzügyi köreikben.

Az aradi Ipartestület csináltatja meg a törvényszék választott bíróságának nyomtatványait

A szükséges nyomtatványok hiánya miatt nem kezdhetette meg működését az iparosság ügyeivel foglalkozó bíróság.

Általános érdeklődést váltott ki mai számunknak az a cikke, amelyben arról emlékeztünk meg, hogy az aradi járásbíró, valamint a törvényszék mellett felállított választott bíróság nem kezdheti meg működését, mert a szükséges nyomtatványok nem állnak rendelkezésre. A bíróság ugyanis nem tud jegyzőkönyveket felvenni, nem tud idézéseket kibocsátani, nem tud ítéleteket hozni, mert hiányoznak a szükséges nyomtatványok.

Tegnap esti értekezletén az iparosság úgy döntött, hogy átír az Ipartestülethez, amelyet arra kér, hogy deponálja az aradi törvényszéken a nyomtatványok fedezéséhez szükséges összeget, annál is inkább, hogy az újonnan felállított ipari bíróságok megkezdhesék működésüket. Az iparosság átiratával ma délutáni ülésén foglalkozott az Ipartestület elnöki tanácsa, amely a kérésnek helyt adott és úgy döntött, hogy a nyomtatványok előállításának költségeit fedezni fogja az Ipartestület.

Dolga Imre ipartestületi titkár péntek délelőtt keresi fel a törvényszék harmadik szekciójának elnökét, Panu bírót, akitől elkéri a szükséges formulárokat, majd pedig megrendeli a nyomtatványokat. Így tehát elintézését nyer ez a nagyfontosságú ügy és az ipari bíróságok végre megkezdhetik működésüket. Az aradi Ipartestület egy nobilis gesztussal magára vállalta ezeknek a nyomtatványoknak a költségeit

A bolgár király egymillió léváról mondott le civillistájából

Fizetésleszállítás a tisztviselőknél, képviselőknél és minisztereknél is.

Szófiából jelentik: Stefanoff bolgár pénzügyminiszter egy interjújában kijelentette, hogy a kormánynak most legelső tennivalója az, hogy a költségvetés és pénzügyi helyzet megjavítása érdekében bizonyos fizetésredukáló intézkedéseket léptessen életbe. A miniszter ugyanakkor kijelentette, hogy az uralkodó megbizta őt annak közlésével is, hogy saját belátásától vezettetve, elhatározta, hogy civillistájából, mely eddig hat millió léva volt, egy millióról lemond és így ezentúl csak ötmillió lévára tart igényt. A kormány a közeljövőben a közfizetési illetményét le fogja szállítani. Hírek szerint a miniszterek és képviselők követni fogják Bulgária uralkodójának példáját és ők is lemondanak fizetésük egy részéről.

Szép fehér fogak! Chlorodon

a csomagban üdítő borsmenta-fogpép. Egy tubus ára 20 Lei és 32 Lei.

Elfogták Budapesten a kéjgyilkos táncosnőket

A detektívek fénykép alapján ismerték fel — A táncosnő kihallgatása alkalmával tagadta a gyilkosságot — Vulpeanu szerint egy szabadságos katona gyilkolta meg a diákokat. Az elfogatástól való féltelmében nem mert szállóba menni

Kémkedéssel is vádolják Vulpeanu Augustint

Öt napja annak, hogy a Szamos hullámai egy bestiális büntény áldozatát vetették partra, nem messze az apahidai vashidtól. Az áldozat egy élete küszöbén álló fiatalember, Fluviu Macedon Greavu 19 éves beszercei diák, akit, mint a vizsgálat nem sokkal azután megállapította, egy Vulpeanu Agoston nevű beteges hajlamú táncosnő gyilkolt meg aljas vágytól követve. A meggyilkolt fiú holttestét egy autóból dobták a folyóba az apahidai hid vaskorlátján át. Minthogy minden kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy ezen az autón Vulpeanu utazott a fiú társaságában Besztercéről Kolozsvárra, ilyenformán bármilyen alibi a gyilkos számára lehetetlenné vált.

Vulpeanu Augustin azonban nem is próbált alibit felmutatni, hanem ehelyett menekülni igyekezett a hatóságok fojtó gyűrűjéből. És ez a menekülés sikerült is neki. Hiszen a táncosnő előre számolt gaztette következményeivel és amikor áldozatának holttestét a Szamosba vetette, zsebében már ott pihent a vízzel ellátott utlevél. Ehhez járult még egynéhány nyomozási ügytelenség, technikai fogyatékoságok, mint például hiányos táviró és telefonvezetékek és mindez elég volt ahhoz, hogy Vulpeanu átutazhasson a román-magyar határon.

Minden jel kezdettől fogva arra mutatott, hogy Vulpeanu Budapesten igyekszik elrejtőzni, ennek ellenére azonban csak vasárnap kapott a budapesti főkapitányság a kolozsvári rendőrségtől átiratot a gyilkossal kapcsolatosan. A nyomozást lényegesen megkönnyítette az a megállapítás, hogy Vulpeanunak Budapesten egy testvére él, aki prostituált.

A körözés és a fényképek alapján a budapesti rendőrség detektíveit ma délelőtt az utcán felismerték és letartóztatták a keresett gyilkost és a főkapitányságra szállították. Mindjárt megkezdték kihallgatását és ennek során elmondta, hogy a gyilkosság elkövetése után Kolozsváron vizumot váltott és Bihar-püskökre keresztül Budapestre utazott. Egy ideig dadogva vallott, arca sápadt gyűrött és züllésre mutatott. Amikor az irányban kérdezték meg, hogy a gyilkosságot ő követte-e el, izgatottan kiáltott fel:

— Nem én vagyok a gyilkos!

Azután elmondta, hogy autón mentek az országúton és a kocsiban a fiú nagy összeggel akarta megszarolni (bizonyára akkor, amikor Vulpeanu szerencsétlen áldozatának erkölcsstelen ajánlatát megtette.) Erre feldühödött, a fiú azonban kitartott a kért összeg mellett, sőt a mint Vulpeanu elmondta, nagy hangon kiabálni kezdett.

— Erre én megállítottam az autót — vallja tovább Vulpeanu — és tovább veszekedtem vele. Történetesen arra haladt egy szabadsá-

gos katona, akinek azt mondtam, hogy csinálon valamit ezzel az ingerült fiúval. Ússe fejbe, vagy löjje le, szólítottam oda hozzá, nem bírok vele.

A katona megkérdezte, hogy mit fizetek neki, amire én tizezer lejt ajánlottam fel. Erre ő revolverével fejbe sújtotta, majd amikor a diák összeesett, belé is lőtt és később a Szamosba dobtá.

Vulpeanu vallomása további során elmondta, hogy biztosra vette budapesti elfogatását és azt gondolta, hogy a letartóztatás előtt vízbe veti magát. Nem látott semmi reményt a megmenekülésre és már két napja a Keleti pályaudvar előtt aludt, mert nem mert szállóba menni. Vallomása végén szinte hisztérikusan siró hangon jajveszékelt állandóan, hogy árultra és a katona a gyilkos.

A kéjgyilkos táncosnővel kapcsolatosan egyébként az utóbbi időben egyre újabb és a legkülönbözőbb vádak keletkeztek. Így a nyomozás megállapította, hogy Vulpeanu Besztercén igen zavaros életet élt, sokat járt külföldön és ismeretlen forrásból állandóan nagy pénzüsszegeknek volt birtokában. Mindebből következőleg felmerült az a gyanú is, hogy Vulpeanu Romániában kémkedést fejtett ki valamilyen idegen állam javára. Ennek a vádnak a valódisága természetesen csak a vizsgálat előrehaladtával fog tisztázódni.

Színház — Irodalom — Művészet

* **Meddig fogsz szeretni?** Halász Imre világhírű vígjátékával mutatkozik be az aradi színtársulat prózai együttese. Kaszab Anna és Forgács Sándor, az aradi közönség régi kedvence látszák a darab főszerepeit.

Megoldódott az aradi színház-nyitás problémája

Hetényi Elemér főrendező munkásaival megkezdte a diszletek szétosztását — Később dől el, hogy ki fizeti a munkások bérért

Általános feltűnést keltett az *Aradi Közlöny* legutóbbi számaának az a cikke, amelyben a városházán nyert értesüléseink alapján megírtuk, milyen módon hozta veszélybe az aradi magyar színiévad megnyitásának időpontját négy egyszerű városi munkanélküli ügye, akiket sem a város vezetősége, sem a színház régi bérleje nem akart felfogadni, hogy a város tulajdonát képező diszletraktárt átvétel céljából szortirozni lehessen általuk. *Popa Constantin* városi kulturatanácsos beadványát ez ügyben a város iktató-hivatalába került, de

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Csütörtök, október 22-én este 8 és fél óraker: 1. Beköszöntő beszéd, mondja dr. Janovics Jenő igazgató. 2. „Meddig fogsz szeretni?” Halász Imre új, világsiker aratott 3 felvonásos vígjátéka. Ujdonság, először, Kaszab Anna, Forgács Sándor, Bárdy Teréz, Vass Piri, Lantos Béla, Tasnády András, Balázs Samu és Nyerges Ferenc felléptével. Rendes helyérek. Sorozatszám 1. — Péntek, október 23-án este 8 és fél óraker: „Meddig fogsz szeretni” (Ujdonság, másodsor, bérleten kívül, Sorozatszám 2.) — Szombat, október 24-én este 8 és fél óraker: Feketeszáru cseresznye. (Ujdonság, először). Poór Lili, Benes Ilona, Bárdos Klári, Czoppán Flóri, Fekete Mihály, Tóth Elek, Balázs Samu, Forgács Sándor, Lantos Béla, Rajnay Sándor, Tasnády András, Tompa Sándor és Nyerges Ferenc felléptével. Bérleten kívül, Sorozatszám 3. Vasárnap, október 25-én délután 5 és fél óraker: Feketeszáru cseresznye. Másodsor. Rendes helyérekkel. Sorozatszám 4. — A heti műsorra tüzött összes előadások jegyei vasárnap reggel kilenc órától kezdve válthatók az elővételi jegypénztárnál, minden elővételi díj nélkül.

* Huszonnegyedikén mutatja be a színtársulat a Feketeszáru cseresznyét. Hunyadi Sándor kiváló színpadi alkotása az elmúlt esztendőben szériás előadásokat ért el a magyar fővárosban. Először Nagyváradon mutatta be a Janovics-társulat prózai együttese, ahol a darab ugyancsak tomboló sikert aratott. Poór Lili, Benes Ilona, Fekete Mihály, Czoppán Flóri, Tóth Elek és Forgács Sándor kezében vannak a főszerepek és ez a legjobb biztosítéka annak, hogy az aradi bemutatót is nagy siker fogja koronázni.

* Az aradi színház bérlet- és jegyszelvényakciója. A súlyos gazdasági krízissel számolt az aradi színház vezetősége, amikor bérlet- és jegyszelvényakcióval minél szélesebb rétegek számára lehetővé akarja tenni a színház látogatásának lehetőségét. Mindkét akcióval szemben a város közönsége igen nagy érdeklődést tanúsít. A nagypáholy bérlete 9600, a földszint kispáholyé 7680, az első emeleti kispáholyé 6240, a másodemeleti páholyoké 3600, támlásszék 0—5 sorokban 2160, 6—10 sorokban 1440, 11—13 sorokban, valamint a másodemeleti erkély első sorában 960 lej a szezonbérlet. Jegyszelvények vásárlása esetén az igazgatóság 10 százalékot ad a napi árakból.

Az aradi adóhivatal teljes személyzete megújabb rendelet kezdte a legszigorubb adóbehajtást

Ujabb rendelet érkezett a pénzügyminiszteről — Elégedetlen a pénzügyminiszterium az adóbehajtással

A pénzügyminiszterium a napokban adott ki hivatalos jelentést arról, hogy az utóbbi hónapokban az adóbehajtás erősen csökkent. A magyarázatot nem abban kereste a miniszterium, hogy az adófizetések csökkenése az adófizetők elszegényedésére vezethető vissza, hanem az egyes pénzügyi közegek erélytelenségében találta meg.

Az aradi adóhivatalok, mint az *Aradi Közlöny* megírta, pénzügyalomban részesültek, mert Aradon és a megyében hajtották be a legtöbb adót. Ezzel szemben a pénzügyigazgató jelentéséből, melyet néhány nappal ezelőtt juttatott el a megyei prefektushoz, meg lehetett állapítani, hogy már Aradon is ötven százalékkal csökkent a behajtott adók összege az

előző hónapokhoz viszonyítva.

A miniszterium a közeledő év-végre való tekintettel most újabb és szigorú hangú körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, így az aradihoz is. A rendelet felhívja az adóhivatalokat, hogy a hivatal teljes személyzetet hajtsa be az adókat s a hivatalokban csupán a hivatalfőnökök, így Aradon Suciu és Haász főnökök lássák el a hivatali teendőket. Azonkívül a miniszterium anyagilag is felelőssé teszi az adóhivatalok főnökeit a késedelmes adóbehajtásért.

Az adóhivatalok teljes személyzete a rendelet értelmében már a mai naptól kezdve megkezdte a legszigorubb adóbehajtást Aradváros területén.

viszont hivatalos helyről egyáltalán nem történt semmiféle intervenció, hogy a kulturatanácsos előírás szerint, darabról-darabra átvenesse a színház diszletraktárát Szendrey Mihálytól.

A „nagy probléma” mára azonban szerencsés fordulatot nyert, amelyet bizonyára megelégedéssel vesz tudomásul nemcsak az *Aradi Közlöny* olvasótábor, hanem egész Arad színházbajáró közönsége is. Nyilvánvaló volt, hogy az egész hivatalos herce-hurcán sem *Szendreynek*, sem a város vezetőségének nincs semmi veszteni valója: ha valakit károsodás ér a diszletek késedelmes átadása miatt, úgy ez egyedül csak *Janovics Jenő* dr. színházigazgató lehet, akinek az évad késedelmes megnyitása nemcsak anyagi, hanem erkölcsi kárral is jár. Ezt átlátta Janovics dr. aradi adminisztratív igazgatója, *Hetényi D. Elemér* főrendező is, aki gyors elhatározással vágta ketté a furcsa ügy gordiusi csomóját. Hetényi, mint a gyors cselekvések embere, a mai nap folyamán felfogadott négy aradi munkanélküli munkást a Városi-kávéház elélt és ezzel kihuzta a nagy kérdés gyakorlati méregfogát. A munkások már javában cipelik a diszleteket a színház színpadán, hogy azokat egy megfelelő időpontban a város képviselője Szendreytől a rendes formalitások között átvehesse. Ezzel szemben Hetényinek gondja lesz rá, hogy a négy munkás bérért — amely semmiképpen sem terhelheti az új színházi rezsim igazgatóságát — akár Szendrey, akár pedig a város vezetősége kiegyenlítse, illetve megtérítse dr. Janovics Jenőnek.

„Mindent elkövetünk, hogy a vasut- igazgatóság Aradra helyezése ne csak terv maradjon”

Arad kereskedő- és iparos-társadalmában általános örömet keltett a vasut-igazgatóság Aradra helyezéseinek terve — Nyilatkozik ZAMFIRESCU CFR-inspektor, DOMAN SANDOR és REINHART GYULA

Összefog Arad kereskedő- és iparostársadalma

Általános feltűnést keltett az 'Aradi Közlöny' mai számának az a cikke, amelyben arról számoltunk be, hogy a CFR bucaresti-i vezérigazgatósága azzal a tervvel foglalkozik, hogy a vasutigazgatóságot Temesvárról ismét Aradra helyezze át. A CFR vezérigazgatóságát erre a lépésre az indította, hogy az áthelyezésre a vasutak már eddig is hatalmas összegeket fizettek rá, annál is inkább, mert a vasutigazgatóság temesvári helyiségeért a CFR-nek évente kétféle milliót kell fizetnie. Ezt az összeget természetesen teljes egészében megtakaríthatnák akkor, ha Aradra helyeznék vissza a vasutigazgatóságot, mivel itt a vasutnak nem kellene házbért fizetnie.

Tiltakozás az áthelyezés ellen

A CFR vezérigazgatósága tudvalevőleg most készíti a vasutak jövő évi költségvetését. A CFR idei költségvetésében eddig is hatalmas deficit mutatkozik, a vasutaknak tehát minden el kell követniük, hogy ahol lehet, takarékoskodjanak és lefaragjanak a kiadásokból. Két millió évi kiadás pedig a CFR-nél, a mely már évek óta állandó deficitet küzd, nagy összeg, amelyet még bizonyos elvek feláldozásának árán is meg kell takarítani. Ezzel magyarázható tehát, hogy a CFR vezérigazgatósága azzal a tervvel foglalkozik, hogy visszahelyezze a vasutigazgatóságot az üresen maradt aradi épületbe.

Annakidején, amikor a CFR-igazgatóság áthelyezésének terve felmerült, ugy Aradváros, mint a Kereskedelmi Testület, a Kereskedelmi és Iparkamara, valamint Arad özsziparossága tiltakozott az áthelyezés ellen, egyrészt, mivel az magának a városnak is kárt jelentett, másrészt pedig, mert kárt okozott Arad kereskedelmének és iparának is.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Zamfirescu CFR inspektort, akitől az iránt érdeklődött, hogy érkezett-e már intézkedés a visszahelyezésre vonatkozólag. Zamfirescu inspektor kérdésünkre a következőkben válaszolt:

— Arról, hogy a vasutigazgatóságot vissza akarják helyezni Aradra, én is hallottam. Azonban erre vonatkozólag hivatalos értesítés még nem jött és így e tekintetben természetesen nem is nyilatkozhatom, hogy a visszahelyezés mikor történik meg.

Arad gazdasági életének szempontja

Beszélgést folytattunk Domán Sándorral, az aradi Kereskedelmi Testület elnökével is, aki kezdettől fogva élesen harcolt az ellen, hogy a vasutigazgatóságot Aradról áthelyezzék.

— Érdeklődéssel olvastam az 'Aradi Közlöny' mai cikkét — mondotta Domán Sándor — amely mintegy elégtételképpen a mi álláspontunk helyességét igazolta. Mert akkor, amikor tiltakozásunkat kifejeztük, nemcsak a város és a kereskedőtársadalom érdekeit említettük fel, hanem rávilágítottunk arra, hogy a vasutnak Temesváron hatalmas házbért kell fizetnie. Most tehát, amikor a CFR vezérigazgatósága ugyanezzel az indoklással, a szükséges takarékosagra hivatkozva kívánja a vasutigazgatóságot Aradra visszahelyezni, ezzel csak a mi álláspontunkat igazolja és annak az érvnek ad helyt, amelyet mi már, hónapokkal ezelőtt világosan hangoztattunk. Ugy a vasut, mint a város lakosságának szempontjából természetesen sokkal előnyösebb lett volna, ha a vasutak vezérigazgatósága erre még akkor jön rá, mielőtt a vasutigazgatóságot Aradról elhelyezték. Mi a magunk részéről mindent el fogunk követni, annak érdekében, hogy a vasutigazgatóság

Aradra való visszahelyezése ne csak terv maradjon, hanem tényleg — meg is valósuljon.

Ugyancsak hasonló értelemben nyilatkozott Reinhart Gyula, az aradi iparosság vezetője is.

— Arad iparossága a maga bőrére érezte meg a CFR üzletvezetésének Temesvárra való áthelyezését — mondotta Reinhart Gyula. — Rendkívül nagy jelentőséggel bírt eddig például az árlejtések szempontjából az a körülmény, hogy Aradon volt a vasutigazgatóság. A CFR különböző munkálatait eddig a vasutigazgatóság jórészt az aradi iparosoknak adta ki, az itteni iparosok értesültek elsősorban arról, ha valami árlejtés volt, ők nyújthattak be elsőnek ajánlatot és ezek az ajánlatok rendszerint kedvezőbbek is lehettek, mint a más városbelieké, mert azzal az előnnyel bírtak, hogy benyújtók helybeliek voltak. Most természetesen ez nem áll fenn, a CFR által kiadott munkálatoktól az aradi iparosok elesnek. Most a temesvári iparosok részesülnek előnyben. Vagy például egy másik eset: ha valamely ipa-

rosnak inkasszálni valója van a CFR-nél, azt nem tudja megszüretetni, ha pedig be akarja hajtani, Temesvárra kell utaznia. Számátalan példát lehetne még felsorolni, amelyek mind arra mutatnak, hogy sürgősen vissza kell helyezni az üzletvezetést, annál is inkább, mert az a város egy tekintélyes számú társadalmi rétegének eminens érdekét képezi.

Erőteljes akciót!

A nyilatkozatok tehát mind azt bizonyítják, hogy nem lokálpatriotizmusról van szó, amikor a CFR vasutigazgatóság visszahelyezésének szükségességét hangoztatjuk. A vasutigazgatóság áthelyezése számos aradi kereskedőnek és iparosnak hatalmas károkat okozott. Talán csak a legkézenfekvőbb példát említhetjük fel. A nagymulti aradi Burza Testvérek-cég a mai napon kényszerregezési kérelmet nyújtott be az aradi törvényszéken. Ez a cég annakidején, amikor a vasutigazgatóság még Aradon volt, állandó szállítója volt a CFR-nek. Az üzleti viszony a CFR és a vállalat között természetesen megszűnt, amikor a vasutigazgatóságot Temesvárra helyezték át. A cég fizetési képtelenségéhez minden bizonnyal az általános gazdasági depresszió mellett hozzájárult a CFR-től kapott rendelések hiánya is.

Arad kereskedő és iparos társadalmának most kellene tehát összefogni, amikor a vasutak vezérigazgatósága már felvetette a visszahelyezés tervét. Most kellene újult erővel akciót indítani a városnak, a Kamarának, a kereskedő és iparos testületeknek és ennek az akciónak az eredménye minden bizonnyal nem maradna el. Annál is inkább, mert most már Bucarestben is rájöttek arra, hogy a vasutigazgatóság visszahelyezése nemcsak Aradnak, de — a CFR-nek is anyagi érdeke.

Titokzatos terrorista társaság küldte

Hasonló merényleteket készítettek elő több politikai a pokolgépet a bucaresti-i mérnöknek előkelőség ellen — Szenzációs letartóztatások várhatók a merénylet ügyében

Bucurestiből jelentik: A Gottlieb mérnök ellen megkísérelt pokolgépes merénylet titokzatos ügyében — amint a Miscarea mai száma közli — a rendőrségnek olyan terhelő adatai vannak, amelyek nyilvánvalóvá teszik, hogy egy terrorista szervezet megkísérelt munkájáról van szó. A rendőrség birtokában lévő adatokból arra lehet következtetni, hogy ez a

terrorista szervezet számos hasonló pokolgépes merényletet készített elő, hogy közismert személyiségek felrobbantása útján hívják fel a kormány figyelmét a szociális bajokra. A bucaresti-i rendőrség a legnagyobb körültekintéssel, sőt titkolózással vezeti tovább a nyomozást, mert meg van a komoly remény rá, hogy rövidesen az egész titokzatos terrorista szervezetet sikerül ártalmatlanná tenni.

Aradváros és tisztviselői között

még ebben a hónapban létrejön a megegyezés a tizenhatmillió perben — A tárgyalások döntő fázisba jutottak — A perben szereplő ügyvédek jelentős engedményeket tettek

Aradváros vezetősége és a városi tisztviselők között folyó tárgyalások a mai napon elhatározó módon, döntő fázisba jutottak. Amint az 'Aradi Közlöny' a közelmúltban hírül adta, az egyezkedési tárgyalások során ugy a város vezetősége, mint a tárgyaló tisztviselők között az a gondolat merült fel, hogy a tárgyalások technikai megkönnyítése érdekében Radu Cornel dr. és Ursu János dr. városi vezetőkkel egy háromtagú tisztviselő-delegáció folytassa a permanens tárgyalásokat. Ez a gondolat a tisztviselők körében is szimpátiával találkozott, amelynek következtében elhatározták, hogy egy háromtagú bizottságot teljhatalommal delegálnak Aradváros vezetőségével folyó tárgyalások végleges realizálására. A tisztviselők a bizottságba dr. Jegessy Károly, dr. Nedelcu Miklós városi ügyészeket s Olariu István városi vezértitkárt jelölték ki. Most foly a tisztviselők között a megbízó-levél aláírási formalitásai, ami mindenesetre bizonyos időt vesz igénybe már csak azért is, mert több, mint 200 városi tisztviselő van érdekelve a közös akcióban.

Ennek a formális aktusnak befejeződésétől függetlenül azonban az aktív tárgyalások máris döntő fázisba jutottak. Ismeretes, hogy egy városi volt vezetőtisztviselő, Pocioianu János

pere még mindig folyik a Legfelsőbb Semmitőszék előtt, amelyben november hó 25-én készül döntést hozni a Semmitőszék plenáris szekciójára. E dátumra való tekintettel a tisztviselők hármass állandó tárgyaló-bizottsága és a város vezetősége között olyan egyezmény jött létre, amelyben elhatározták, hogy a semmitőszéki döntés előtt feltétlenül véglegesítik és perfektuálják a megegyezést a tizenhatmillió perben.

Amint az 'Aradi Közlöny' munkatársa a mai nap folyamán értesült róla, minden körülmény közrejátszik abban, hogy a megegyezés talán még e hónapban összecszerüléggel létrejöhessen. Ezt a helyzetet megkönnyítik a perben szereplő ügyvédek is, akik az egyezmény létrehozásának megkönnyítése érdekében máris jelentős engedményeket tettek követeléseikből.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor

CENTRAL MOZGÓ: ARIANE. Claude Anef regénye nyomán készült filmték. Főszereplői: Elisabeth Bergner és Rudolf Forster.

SELECT MOZGÓ: GROCK, a világhírű artistának egyetlen filmje. Liane Haid, Harry Hardt és Betty Bird közreműködésével.

H I R E K

Károly király születésnapja

Ünnepélyes Te Deum Aradon.

Bucurestiből jelentik: Pénteken, október hó 16-én az ország II. Károly király születésnapjának megünneplésére készül. A fővárosban a Mitropolia-templomban lesz Te Deum, amelyet az egyházi főméltóságok teljes díszben celebrálnak s amelyen a kormány, valamint a diplomáciai kar, a polgári és katonai méltóságok teljes számban vesznek részt. Az ünnepi istentisztelet után udvari különvonat szállítja a kormányt Sinaiába, ahol az uralkodó ebéd előtt kihallgatást tart. A kormány különvonatán minisztertanács lesz, amelyet az udvari ebéd után Bucurestibe való visszatérés közben a tervek szerint folytatni fognak. Délben két óraker az uralkodó a kormány tagjai, a diplomáciai testületnek és a meghívott katonai és polgári előkelőségeknek részvételével udvari diszebeden vesz részt.

Aradon az ünnepi Te Deumot dr. Comsa Gergely görögkeleti megyéspüspök celebrálja teljes papi segédlettel, majd dr. Botis Tivadar mondja a nap jelentőségének megfelelő beszédet. A Te Deumon Arad katonai, egyházi és polgári méltóságai teljes számban résztvesznek. Délután a Kulturpalotában nagyszabású kulturális ünnepség lesz, amelyet az aradi iskolai hatóságok rendeznek.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változékony, szeles időjárás, legfeljebb kisebb, fűtő esőkkel, azok is inkább délkeleti részeken.

— **Negrea Camill közigazgatási vezérfelügyelő ma elutazott Aradról.** Amint megemlékeztünk róla, a vezérfelügyelő az aradmegyei prefektúra utlevél-ügyosztályának ügykezelési metódusát vizsgálta felül és a látottak felett a legnagyobb meglepedésének adott kifejezést. A közigazgatási vezérfelügyelő rövidesen befejezi országos körútját és akkor elkészíti javaslatát, amely az utlevél-szolgálat gyökeres reformját célozza.

— **Balbo olasz légügyi miniszter Budapestre repül.** Budapestről jelentik: Italo Balbo tábornok, olasz légügyi miniszter október 16-án a délután folyamán egy négy repülőből álló raj kíséretében Budapestre érkezik.

Vegyen még ma

— **Lemondott a mexikói kormány.** Mexikóból jelentik: A mexikói kormány ma benyújtotta lemondását. Ortiz Rubio elnök a lemondást elfogadta s az új kormányban négy új miniszter is helyet foglal, akik között Calles volt elnök is szerepel.

— **Kinevezések a temesvári egyházmegyében.** Temesvárról jelentik: A temesvári egyházmegye hívei között őszinte örömet keltő nagyjontossági kinevezéseket eszközölt Pacha Agoston dr. megyéspüspök. A püspök Weigling János kanonokot egresi címzetes apáttá, Metzger Márton dr. józsefvárosi főesperes-plébánost szentmártoni préposttá, Rech K. Géza gyárvárosi esperes-plébánost szentandrászi címzetes apáttá, Mayer János ujaradi esperes-plébánost pedig pankotai címzetes apáttá nevezte ki. A kinevezések általános megelégedést keltenek a katolikus hívők körében, minthogy a kinevezett egyházi férfiak mindenhonnan rászolgáltak magas kitüntetésükre.

— **Új tisztviselők az aradi pénzügyigazgatóságon.** A pénzügyminiszter leirala szerint három tisztviselőt: Radivoj Pétert, Popovicu Teofil és Buda Miklóst ideiglenes minőségben kinevezte az aradi pénzügyigazgatósághoz. Az új tisztviselők már régebbi idő óta működnek a pénzügyigazgatóságon.

— **Schmidthauer Lajos orgonahangverseny** 1931. október 24-én, este 9 óraker lesz az evangélikus templomban. Műsorok megváltása kötelező, melyek Hartmann Kálmán ékszerésznél kaphatók. (Minorita-palota).

Megoldódott a radnai szeszgyár bárcafémb-

A pénzügyigazgatóság iktatójának szenzációs vallomása — jének rejtélyes eltűnése

Spiesny pénzügyi ellenőr lefénnyképezett nyugtája

A feketeszesz-ügyben Moldovan Sabin dr. törvényszéki bíró, delegált vizsgálóbiztos folytatólagosan tartja a kihallgatásokat, amelyek ma érdekes fordulatot hoztak a radnai szeszgyár eltűnt bárcafémbjeinek ügyében. Ismételen kihallgatták Moldovan Jánost, az aradi pénzügyigazgatóság iktatóhivatalának vezetőjét, aki fényképmásolatban bemutatta a letartóztatásban levő Spiesny pénzügyi ellenőr által kiállított elismervényt, amelyet akkor állított ki, amidőn Moldovantól a radnai szeszgyár bárcafémbjét átvette. Moldovan vallomásában még elmondotta, hogy ezt az elismervényt később elvették tőle, ő azonban óvatosságból le-

fénnyképezette azt. Ezzel tehát megoldódott az eltűnt bárcafémb rejtélye is. A vizsgálat tovább folyik annak megállapítására, hogy az eltűnt, illetve Spiesny által az aradi pénzügyigazgatóságon visszavett fémb hova tűnt és az abban levő törzslapok milyen adatokat tartalmaznak.

A valóságnak megfelelt tehát Spiesny ellenőr első vallomása, hogy ő Radnáról ajánlott csomagban küldötte be a bárcafémböket Aradra. Azt viszont nem vallotta be, hogy ugyan csak ő vette azokat vissza az iktatóhivatalból, ahová azok valóban be is érkeztek. Moldovan Janos vallomása alapján az ügyben most érdekes fordulat várható.

— **Új nyilvános telefonállomások Aradon.** Az aradi telefonközpont a város közönségének kényelmére két új nyilvános telefonállomást létesített. Az egyiket a Bulevardul Regina Maria 16. szám alatti Mencer-féle trafikban, míg a másikat a Str. Marasesti 25. szám alatti, a rendőrséggel szemben lévő Avedik-féle trafikban állították fel. A közönség mind a két helyről egy helyi, mint vidéki beszélgetéseket folytathat. A vidékkel a rendes tarifa mellett, míg helyben szintén tarifa szerint öt percenként öt lejért.

— **Nem sikkasztott Miklós Józsefné utazónője.** Lapunk tegnapi számában beszámoltunk arról, hogy Miklós Józsefné, a „Splendid” fűzőszalon tulajdonosnője bűnvádi feljelentés tett utazója, Ierna Mandel ellen 40 ezer lej elikkasztása miatt. Ma az ügyben megkezdődött a tárgyalás, amelyben megállapítást nyert, hogy a sikkasztás vádja nem forog fenn és ezért az eljárást megszüntették. Ierna Mandel egyébként ma is a cég szolgálatában áll.

Fehérneműk
Paplan anyagok
nagy választék — olcsó árak!
RUTKAY & BOTYE
cégnél Arad.

— **Elítéltek egy legényt, aki agyonütötte szerelmesét, mert az el akarta hagyni.** Temesvárról jelentik: Még ez év június 9-én Porgány község határában Nyári József 19 éves gazdalegény kapával agyonverte szerelmesét, a nála alig valamivel fiatalabb Dékány Marist. A temesvári törvényszék Gabriel dr.—Ganea-tanácsa tegnap vonta felelőségre a gyilkos legényt. A vádlott kihallgatása során előadta, hogy négy éve szerelmi viszonyt folytatott a leánnyal. A leány szakítani akart vele, ő igyekezett erről lebeszélni, amikor azonban a leány hajthatatlannak mutatkozott, dühbe jött és felindulásában agyonütötte. A tanúkihallgatások és a perbeszéd elhangzása után a bíróság, tekintetbe véve a vádlott fiatalágát és tette elkövetésekor felindult lelkiállapotát, másfél esztendő börtönbüntetésre ítélte. Az ítéletben úgy az ügyész, mint a vádlott és védője megnyugodtak.

Zsidó kórházsorsjegyet

— **Kihallgatták az aradi munkanélküliek vámszedőit.** A nyár folyamán az aradi rendőrség letartóztatta Fuhrmann Gézát, Zsidai Józsefet és Kelcsok Dusánt, akik hamis gyűjtővevőkkel gyűjtöttek az aradi munkanélküliek javára. Mintegy harmincezer lej sikerült összeszedniük, amelyből Fuhrmann csupán néhány száz lej juttatott bűntársainak, míg az összeg nagyobb részét magának tartotta meg, s abból mulatságokat rendezett és a külvárosban lévő házát hozatta rendbe. Ludosan Miklós vizsgálóbíró ma hallgatta ki az ügyben szereplő tanukat, akik igazolták, hogy Fuhrmann és társai hamis gyűjtővevőkkel gyűjtöttek és minden alkalommal hangoztatták, hogy akciójuk hivatalos helyről indult ki. A vizsgálóbíró a munkanélküliek aradi adószedőinek ügyében a vizsgálatot befejezte és az iratokat vádindítvány, megtétele céljából áttette az ügyészséghez.

Ujabb adományok az aradi munkanélkülieknek

A mai nap folyamán újabb felajánlások érkeztek be a város polgármesteri hivatalához. Az Aradi Faipari R.-T. tisztviselőkara havi 638 lej, az Aradi Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesülete havi 500 lej, a Patria Fa-termelő R.-T. tisztviselőkara és a vállalat 6000 lej, a katonai kórház orvosi tisztikara havi 336 lej küldött be. Az Aradi Kereskedelmi Testület vezetősége egy újabb listán az alábbi felajánlásokat jelentette be:

Berger Móric havi 100 lej, tisztviselőktől havi 70 lej, Hartmann Kálmán havi 100 lej, „Record” Oppenheimer & Co. havi 150 lej, tisztviselői havi 60 lej, Bogyó Árpád havi 160 lej, alkalmazottak havi 34 lej. A tanítónőképző tanárnői kara havi 435 lej ajánlott fel a munkanélküli segélyalap javára: az összeget a mai napon el is juttatták a városi pénztárba.

— **Halálozás.** Tragikus körülmények között hunyt el ma hajnalban Budapesten 29 éves korában Pál Alfrédné született Tótszer Lici. A fiatal asszony, aki nővére Steiner János aradi műépítész feleségének, néhány év előtt ment férjhez egy Csehszlovákiában, Nyitra mellett gazdálkodó földbirtokoshoz. Mintegy nyolc hónappal ezelőtt belső fájdalomokról kezdett panaszkodni Pál Alfrédné. Eleinte nem tulajdonított azonban ennek nagyobb fontosságot, csak amikor fájdalmai hevesebbé váltak, orvosai tanácsára Budapestre utazott, hogy ott egy speciálistát konzultáljon. Ekkor megállapították, hogy előrehaladott stádiumban levő gyomorrákban szenved. Több hónapig feküdt Pálné a Park-szanzatóriumban, ahol Frigyesi sebésztanár meg is operálta. A műtét után a beteg állapota valamennyire javult, de azután ismét rosszabbodás állott be, mire Steiner Jánosné felutazott nővére betegágyához. Ma érkezett Steiner műépítészhez Aradra a sürgöny, melyben közölték vele, hogy a beteg ma hajnalban kiszövedett. A nagy közszeretnek örvendő, fiatalon elhunyt uriaszonyt rokonain, az aradi Nemessé és Molnár-családokon kívül nagyszámu ismerősei gyászolják.

— **Az aradi államrendőrségen több áthelyezést fogantatosítottak.** A fontosabb áthelyezések a következők: Cerchez Emil komiszárt Sepsiszentgyörgyről az aradi rendőrség bünyügyi osztályához helyezték át. Olenicenco Leo komiszárt a rendőrség bünyügyi osztályától az I. kerületi rendőrséghez, Jebelean Miklós komiszárt pedig az V. kerületi rendőrséghez helyezték át.

Huzás október 19.
Főnyeremény: 1,000.000 lej.

— **Pál Aranka tánciskolájában** (Krispin-rem) a tanítás november hó 3-án veszi kezdetét. A társasági táncok új stílusát tanítja.

Rothschild „őfelsége“ és az adóamnesztia

A londoni rokonok „eltanácsolták“ Louis bárót a gazdasági ténykedéstől.

A Creditanstalt bukása óta a Rothschildok ismét az érdeklődés középpontjába kerültek. A bécsiek természetesen arra kíváncsiak, hogy hogyan élnek most a Rothschildok, hova járnak, olyan életmódot folytatnak-e, mint azelőtt?

A bécsi Rothschild-háznak tulajdonképpen három reprezentánsa van: Jenő, Alfonz és Louis. Jenő már évekként ezelőtt nőül vette Schönborn Kitty grófnőt és Párisba helyezte át székhelyét. A másik Rothschild, Alfonz, az úgynevezett „társadalmi Rothschild“, a társadalmi életben ő reprezentálja a híres pénz-dinasztiát, az ő Theresianum-gassel palotájában vannak a nagy estélyek és a palota kertjében a gardenpartyk, neki van bérelt páholya az Operában (főlétszint, balhates), az övé a versenystálló is, ezzel szemben semminemű pénz- vagy üzleti dologgal nem foglalkozik.

A harmadik Rothschild, Louis, a tulajdonképeni „bécsi Rothschild“, ő a Creditanstalt elnöke és a bécsi bankház feje. S. M. Rothschild — így hangzik a bécsi bankcég és a néphumor már is elkeresztelte „Seine Majestät Rothschild“-nak. Ez a „Rothschild őfelsége“, a mostanában aktuális Rothschild, szintén gyakran látható a színházak első sorában (sohasem jár páholyba), a Sacher szálló uccai éttermében grófokkal és hercegekkel, vagy a pólópálya zöld gyepén. Rothschild Louis körül most rendkívül érdekes dolgok történtek. Ő ült ugyanis a Creditanstalt elnöki székében, az iparvállalatok irodáiban, ami sokkal nagyobb kárára volt az osztrák közgazdaságnak, mintha a fináncbáró a pólólovascskák hátáról nem találta el mindjárt a sárga pólólabdát.

Igy történt azután, hogy a „nagy családi tanács“ összeült Londonban és egyelőre eltiltották — vagy ahogy az egyetemi tüntetések idején mondani szokták: „eltanácsolták“ — Louis bárót a további közgazdasági tevékenységtől és bár az összes, eddig viselt állásaiban meghagyták — ezektől már a Rothschild-család külső presztízse miatt sem foszthatták meg — a valóságban bizonyos erkölcsi gyámság alatt áll, mint a pajkos fiú, aki szegényt hozott a családra és most egyidőre megfosztották az önállóságtól. Így „Louis báró“ — ahogy a bécsi arisztokráta körökben nevezik — semmiféleképpen nem is szerepel, de nemcsak az üzleti világban, hanem már társadalmilag is teljesen visszavonult. Színházba nem jár, a Sacher ebédein sem látható és gyönyörű palotájában, a Prinz Eugenstrasse-ban, mindig le vannak eresztve a csipkészszerű, krémszínű függönyök, mintha a háziúr nem is volna odahaza, hanem elutazott volna hosszú időre, messzire...

Az Amstelbank körül szintén érdekes dolgok történnek. Mint ismeretes, Bécsben is kibocsátottak egy rendeletet, amely korlátozza a devizaforgalmat. A devizarendelet értelmében mindenki, aki bejelenti külföldi követeléseit és bebizonyíthatóan nem hallgat el semmit belőlük, adóamnesztiában részesül. Ez az adóamnesztia természetesen kiterjed az Amstelbank osztrák betevőire is, akiket az a veszély fenyegetett, hogy nemcsak pénzüket veszítik el az Amstelbanknál, hanem vagyonszerzésük címén még súlyos büntetésben is részesülnek. Így az Amstelbank póruljárt betevői megmenekülnek a büntetéstől, de az ott lévő valutabetétjeik az osztrák Nemzeti Bank kezére jut, mert ők osztrák schillinget fognak kapni érte, azt a pénzt, amelytől éppen menekülni óhajtottak. Ez az eset is természetesen csak akkor áll be, ha az Amstelbank egyáltalán teljesíteni tudja majd kötelezettségeinek csak egy részét is. Az osztrák betevők körülbelül 70—80 millió schillinget helyezték el az Amstelbanknál. Ha a bank kötelezettségeinek ötven százalékát fedezni fogja, akkor 35—40 millió schilling ára külföldi valuta jut az osztrák Nemzeti Bankhoz, amely viszont schillinggel fogja kárpótolni a betevőket. Így emelkedik az Amstelbank bukása révén az osztrák Nemzeti Bank devizaállománya. Egy azonban már most biztos: az Amstelbank betevői valamennyien be fogják jelenteni külföldi valutatulajdonukat. Ha másért nem, hát azért, hogy adóamnesztiában részesüljenek...

Kolozsvári Mentők Sorsjátéka !! Főnyeremény: 1 MILLIO LEJ.

Sorsjegy kedvező részletre beszerezhető: Szalay trafik, Fehér Kereszt mellett, Karácsonyi György trafik, Meryeházszal szemben, Tolnay trafik városházával szemben és a főbizományosnál.

Legközelebbi huzása okt. 18-án.

Sorsolásra kerülnek: 100.000, 50.000, 25.000, 10.000 és még számos nagy nyeremények.

Sorsjegyek állandóan vásárolhatók tőzsdében, bankban. Egy egész sorsjegy ára 100, fél sorsjegy 50 lej. — Vidéki megrendeléseknél 19 Lej portó hozzáadásával megrendelhető a főbizományosnál: Eckstein Tivadar Arad, Strada Vidra No. 1. — Sorsjegyek az Aradi Közlöny kiadóhivatalában is kaphatók

Szerencsétlenség érte az olasz légügyi minisztert az udvari vadászon

Egy rosszul irányított lövés sörétjél találták el a minisztert — Megsebesült a német követségi tanácsos is — Könnyebb természetűek a sérülések

Bucurestiből jelentik: A légügyi konferencia résztvevői ma hivatalosak voltak Károly király perisi vadaskertjében rendezett vadászon. A vadászat közben kisebb baleset történt, amelynek egyik áldozata Balbo olasz légügyi miniszter volt. A miniszter Julenburg bucaresti-i német követségi tanácsos társaságában állott egy tisztáson, amikor egy rosszul irány-

zott lövés sörétei a két férfit találták. Ugy Balbo, mint Julenburg csak könnyebb sérüléseket szenvedtek, amelyeket még a helyszínen bekötöztek és így saját lábukon hagyták el a baleset színhelyét. Az aránylag szerencsés kimenetelű baleset a vadásztársaság körében nagy riadalmat keltett, azonban a könnyű sérülések híre megnyugtatta a vadásztársaságot.

— A Népszövetség helyettes főtitkára Budapesten. Budapestről jelentik: Avenal József, a Népszövetség helyettes főtitkára Budapestre érkezett és ma délután meglátogatta gróf Károlyi Gyula miniszterelnököt és Walkó külügyminisztert.

— Botrányba fulladt az angol miniszterelnök programbeszéde. Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnököt tegnap választókerületében kellemetlen incidens érte. A miniszterelnök Phinba ment, hogy programbeszédet mondjon, de már a népgyűlés elején a nagy számban összegyűlt ellenfelei lehurrogták. A csend némileg helyreállt, de újult erővel tört ki, amikor a politikus a munkanélküli segélyek leszállításáról kezdett beszélni. Egetverő lármá keletkezett és Macdonald képtelen volt beszédét folytatni, végül is a gyűlést felfüggesztették. Miután a tömeg egyre fenyegetőbbé viselkedett, Macdonald elállt attól, hogy kerületének párthívei előtt programját kifejtse. A tömeg elkeseredése arra vezethető vissza, hogy a holnapi napon életbelép a munkanélküli segélyek leszállításáról hozott törvény.

— Építőanyaglopásért öt nap. Lopás vádjával állott ma a törvényszék előtt Tripa György acsucái lakos, aki a feljelentés szerint a közszépen épülő iskolánál dolgozott. Az épületből ablakkeretek és ajtók tűntek el, amelyeket állítólag Tripa György, aki az építkezésnél dolgozott, vitte el és azokat értékesítette. Marian János aradi építész vallomása szerint az eltűnt és régi épületrészek értéke nem haladta meg az ezer lejt. kára tehát elenyésző. Ezzel szemben az eltűnt új deszkák tolvaját nem sikerült megtalálni. A bíróság Tripa Györgyöt öt napi fogházra ítélte, mivel beigazoltának vette a lopást.

— Öngyilkos nagyváradi kereskedő. Nagyváradról jelentik: Egy általánosan ismert váradi kereskedő öngyilkosságot követett el. A kereskedő, Kertész Sándor, akinek hosszú időn át jövedelmező rövidáruüzlete volt, vagyona azonban a gazdasági viszonyok következtében eluszott és a kereskedő az utóbbi időben nagy gondokkal küzdött. A kereskedőt szállodai szobájában eszméletlen állapotban találták. A vizsgálat megállapította, hogy a kereskedő megmérgezte magát. A szobában ugyanis négy üres fiolát találtak, amelyben lúmnál volt.

— Fegyveres rablók megölték és kirabolnak két kereskedőt. Krakkóból jelentik: Krakko és Warnevecz között háromszoros rablógyilkosság történt. Két kereskedő egy fuvarossal parasztszekéren tért haza a krakkói vásárról, ahol áruikat 4000 zlotyért értékesítették. Amikor másfél kilométernyire voltak Mickov községtől, az út közepén fegyveres rablók lőtték rájuk és mindhármukat halálosan megsebesítették. Azután az áldozatok zsebeit kifosztották és elmenekültek. A csendőrség eddig tizenhat gyanúsítottat tartóztatott le.

Élő ebihalakat és békákat találtak egy gazda gyomrában

Az eset egyedülálló az orvostudományban

Cetatea Albaról jelentik: Néhány nappal ezelőtt egy parasztember megjelent a saratai közpórházban, ahol előadta, hogy a nyáron, amikor a mezőn dolgozott, megszomjazott és mivel nem volt víze, egy mocsárból ivott. Ettől kezdve állandóan erős gyomorfájása van és a hasa valósággal felfújódott. A kórház orvosai megoperálták a parasztagdálkodót és ekkor a gyomrában nagy meglepetésükre élő kis ebihalakat és békákat találtak. Ez az eset valósággal egyedüli az orvostudományban. Dohler dr., a kórház főorvosa spirituszba tette a gyomorban talált állatkákat, hogy azok érdekességként megmaradjanak az utókor számára.

— Husz százalékkal felemelték a Magyarországra irányuló fanémiek árát. Bucurestiből jelentik: A romániai fa-exportőrök minden lehető elkövetnek, hogy elhárítsák azokat a nehézségeket, amelyek a fa-export elő hátrálnak. Különösen a Magyarországra irányuló fa-export ütközik nehézségekbe, egyrészt a magyarországi deviza-korlátozások miatt, más részt pedig a nagyobb cégek a pengő árának esése miatt tartózkodnak az üzlettől. A román-jugoszláv faipari kartell vezetősége ma ülést tartott, amelyen a pengő ártól való elhatározást, hogy a Magyarországra irányuló fa árát husz százalékkal felemelik. Ez az első áremelés, amelyet a román ipar az ujonnan előállott helyzet következtében eszközölt.

— Öt évi fegyház helyett felmentett az aradi törvényszék egy gazdálkodót. Söjtényi János olari-i községi lakost a csendőrség feljelentette, mert államellenes kijelentéseket tett. A mai tárgyaláson Söjtényi azzal védekezett, hogy a kijelentéseket elkeseredésében tette, mert a jegyző egy bizonyítványért 3000 lej tiszteletdíjat kért. Bár az ügyész öt évi fegyház büntetést kért, a törvényszék Söjtényit felmentette.

— Az elmúlt éjszaka vakmerő betörés történt Aradon. Ismeretlen tettesek behatoltak Prasz János, Str. Ioan Calvin 46. szám alatti lakására és onnan több ezer lej értékű ruha- és fehérneműt vittek el. A rendőrség részéről Jelelean komisár erélyes vizsgálatot indított a betörők kézrekerítése érdekében.

— Barna Istvánné okl. táncművelő tanuló utjáról hazaérkezett és magánórát adását már lakásán megkezdte. Kolonok november 1-én kezdődnek a tánciskolában. Tanítja a legújabb táncokat, mint: rumba, quick, stb. és az eddigi táncok legújabb változatait. Érdeklődni lakásán: Str. Cosbuc 15., II. em., 12

SPORT KÖZLÖNY

Az őszi forduló két legfontosabb mérkőzését játsszák le vasárnap AAC a Gloria-CFR-rel találkozik, míg az AMTE ellenfele az Olimpia lesz — A Tricolor az ATE-val veszi fel a küzdelmet — A Transilvania—Unirea összecsapása az outsider-ek derbyje

A sűrű bajnoki fordulókat az elkövetkezendő vasárnapon fontos mérkőzések váltják fel. A sportközönség már előre örül ennek a vasárnapnak, mert hosszú idők óta ismét szemtanúja lehet a bizonytalan kimenetelű és izgalmasnak ígérkező mérkőzéseknek. Ennek a fordulónak jelentőségét nem is egy, hanem mindjárt két nagyon fontos mérkőzés emeli. Ezek a mérkőzéseken a helyezések sorrendje dőlhet meg, az eddig vezető AMTE átadhatja helyét a Gloriának, de az első kérdésébe a többi éllovasok is beleszólhatnak. A két fontos mérkőzést egyforma érdeklődés kíséri. A közönséget egyformán érdekli úgy az Olimpia és az AMTE közötti összecsapás, mint a jelentőségben nem, de eseményben nagyobb derby: az AAC és Gloria közötti küzdelem. Mind a négy csapat már jól előre készül erre a találkozóra, nemcsak, hogy a zöld gyepen folynak a tréningek, hanem a lelki doppingnak is nagy szerepe van.

Az AAC pályán, pesti mintára már a déli órákban kezdetét veszik az első osztályú bajnokságok küzdelmei. Délben kerül sor az autszejderek derbyjére. A Transilvania és az Unirea összecsapása is jó sportot ígér, a tavaly még másodosztályú csapatok nagyon fognak igyekezni, hogy pontot szerezzenek, mert ez a meccs mutatkozik részükre pontszerzési alkalomnak. Ez a mérkőzés a régi rivalizálást fogja felébreszteni. A második mérkőzés az AAC és a Gloria között fog lejátszódni. Az AAC-hívők most nagyon bíznak csapatukban, ezt az

Rövid külföldi sporthirek

A magyar válogatott ökölvívó csapat pénteken indul Olaszországba. A csapat tagjai: Ku binyi, Énekcs, Szabó, Fogas, Csiszár, Szigeti, Kéri, Körösi. — A Komjádi vándordíjat az UTE-nek ítélte a MUSz vízipóló bizottsága. — Az osztrák futball-bajnokságban a Wiener AC vezet a Vienna, a Brigittenauer és a Rapid előtt. — A jövő évi magyar vízipóló-bajnokság április 15-én kezdődik és már június első vasárnapján befejeződik az olimpiászra való tekintettel. A magyar I. profiliga góllövő rekordlistáján Cseh és Takács holtversenyben vezet 9—9 góllal. — A Ferencváros Rt. elnökévé Gschwindt Ernő helyére Mailinger Bélát választotta meg az igazgatóság. — Pejcs Sándor, az UTE volt válogatott játékosa Olaszországban, Maceratában rőt be tréneri tisztséget.

O Öfelsége a vasárnapi ligaválogatott mérkőzésen. Bucurestiből jelentik: Hatalmas érdeklődés előzi meg a fővárosban vasárnap eldöntésre kerülő ligaválogatottak összecsapását, ahol az első kérdés az északi és déli ligák válogatottjai között fog eldőlni. Ennek a mérkőzésnek győztese a Román Kupát fogja kapni. A nagy meccs favoritja a Kolozsvár—nagyváradi északi liga, amely mint ismeretes, a nyugati liga feletti győzelmével kvalifikálta magát a döntőbe jutásra. Mint hírlik, most az északi ligát Bindeával és Szatmárral megerősített Universitatea fogja képviselni. Feltűnést keltő a nagyváradi nemzeti válogatottak kihagyása. A mérkőzés iránt a fővárosban élénk az érdeklődés és ezen a meccsen maga Öfelsége is meg fog jelenni.

O A Kispeszt francia lurán. A Kispeszt télen francia futót bonyolít le. Eddig öt lekövetett mérkőzésük van a kispesztieknek.

O Budapesten lesz a magyar—svéd válogatott mérkőzés. Budapestről jelentik: A Miskolcon tervezett magyar—svéd válogatott mérkőzést Budapesten tartják meg, mert a miskolciak nem tudják teljesíteni az MSZ tulzolt követeléseit,

önbizalmat az AMTE ellen elért értékes győzelmekkel magyarázzák. Az önhitet még emeli az a tény is, hogy a bajnok Gloria vasárnap az AAC győzelmével szemben súlyos és nagyarányú vereséget szenvedett el Temesvárott a TMTE-től. A Gloriában már Neteda fog játszani, aki most szerelt le, Marianut irányítja a csatárláncot. Az AMTE és az Olimpia közötti meccs is izgalmas lesz. A legutóbbi bajnoki mérkőzés sorsdöntő volt, mert ha itt az AMTE győzött volna és a Gloria vereséget szenved, az AAC-tól, akkor birtokába vehette volna az első helyet. Tavaly is pontosan ezek a mérkőzések voltak.

Az AMTE ki akarja köszörülni a múlt héten elszenvedett csorbát és nagyban készülődik. Az Olimpia megerősített csapattal veszi fel a küzdelmet, amennyiben most már a válogatott Barbu I.-et is fogja szerepeltetni, aki a PTT játékos, de a postások csapata nincs affiliálva és így nem ütközik akadályba Barbu szerepeltetése.

Vasárnap délelőtt a Gloria-pályán az ATE lép perondra a Tricolor ellen. Nagyon helyes volt a tornászok vezetőségének állásfoglalása a délelőtti meccsek mellett, ez az észszerű szokás már rég meghonosodott a szomszéd városokban és biztos, hogy itt is sikert fog aratni. Így legalább a futballrajongóknak első alkalommal az összes mérkőzések alkalmuk lesz végignézni. A mérkőzés teljesen nyílt, mindkét csapat a már leszerelt katonajátékosait is szerepeltetni fogja.

O Madarász revansa. Madarász, a kiváló magyar diszkoszvető vasárnap vereséget szenvedett Prágában. Most Madarász Siewert német és Dou da cseh versenyzők előtt az első helyen végzett.

O Győzött Románia! Athénből jelentik: A Balkán olimpiász tennisztornájának elsőse az összesítés alapján 25 ponttal Romániát illeti. Romániát követi Jugoszlávia 24 ponttal, harmadik Görögország 16 ponttal, míg az utolsó helyet hatalmas differenciával Törökország foglalja el. — pontszáma: 3.

O Aradi sporthírlapíró a budapesti studióban. Stengl Imre, az Erdélyi és Bánsági sportújságírók központi tagozatának titkára meghívást kapott a budapesti studiótól, hogy december 5-én előadást tartson. Stengl Imre a meghívást elfogadta és előadását „Erdély sportja” címmel tartja meg.

Elfogták a bucuresti-i gyilkosság tetteseit

A szerelmi négyzög — A vetélytársak bosszúja — Gyilkolt a féltékenység — A rendőrség sikeres nyomozása

Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i rendőrség ma szenzációs letartóztatásokat eszközölt a Schitu Magureanu 55-ös számú házban történt gyilkosság ügyében. Amint megírtuk, a ház egyik folyosóján meggyilkolva találták a házban lakó őrnagy házfelügyelőjét. A rendőri nyomozás megállapította, hogy egy furcsa szerelmi négyzög volt előidézője a brutális kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságnak. Amint a nyomozás adatainak mozaikjából a furcsa kórkép kialakult, megállapítást nyert, hogy az őrnagynak egy igen csinos szobaleánya volt, aki benső viszonyt folytatott az őrnagy Theodor Iancu nevű tisztiszolgájával. A tisztiszolga azonban nem egyedül bírta a tág szívű szobaleány kegyeit. Vetélytársai ketten voltak, egy Theodor Alexandrescu nevű postás és a meggyilkolt házfelügyelő, akik ugyancsak eredményesen udvaroltak az őrnagy szobaleányának. A három férfi között azonban a viszony mindinkább kiélesedett, a féltékenység elvakította tette a vetélytársakat egymás iránt,

Aradon keresik a „senki halottja” hozzátartozóit

Burian Jakab meghalt Lugoson. — Hozzátartozói állítólag Aradon laknak.

Érdekes távirat érkezett ma délben az aradi városházára. A távirat Lugosról kelt és a lugosi állami kórház igazgató-főorvosa, dr. Andrei küldötte dr. Radu Cornel interimárblzottsági elnök címére. A lugosi kórház igazgató-főorvosa hivatalosan bejelenti Aradváros vezetőjének, hogy a mai napon a kórházban hirtelen elhunyt egy beteg, névszerint Burian Jakab. Mivel a kórház vezetőségének tudomása szerint az elhunyt Aradról került át Lugosra, felkérték Radu Cornel dr. interimárblzottsági elnököt az aradi halott hazaszállítása érdekében.

Radu dr. — amint az Aradi Közlöny megírta — jelenleg Bucurestiben időzik és onnan csak pénteken érkezik vissza. Ezért Voiticeanu polgármesteri titkár nézett utána a Lugoson elhunyt Burian Jakab aradi nacionáléjának. A városházán azonban nem sikerült megállapítani, hogy Burian tényleg aradi illetékességgel rendelkező ember lett volna. Ezért a város a táviratot átküldötte a rendőrkezesre, hogy ott nézzenek utána: kinek a halottja a tragikus körülmények között elhunyt lugosi beteg?

Megoldódott az aradmegyei jegyzők vitás kérdése

Az aljegyzőket a községek fizetik.

Hosszu közigazgatási vitának vetett véget ma Aradmegye jelenlegi vezetősége. Arról van ugyanis szó, hogy még a nyáron a belügyminisztérium elrendelte az egész ország területén, hogy a megyei jegyzők megszűnnek a községek kötelekébe tartozni és ezentul állami tisztviselőknek számítanak.

A rendelkezés életbelépése után a községek vezetősége előtt felmerült az a kérdés, hogy mi történik továbbra az aljegyzőkkel, a kiknek újabb osztályozásáról nem beszélt a miniszteri rendelet. Az egyes községtanácsok a gyakorlatban saját szempontjaik szerint ítélték meg a helyzetet és ez állandó vitákra és reklamációkra adott alkalmat. Dr. Lázár Agoston, Aradmegye közigazgatási igazgatója hivatalos helyen járt utána a községi aljegyzők jogi helyzetének, hogy végre is világosságot derítsen a vitákra. Illetékes helyeken tett érdeklődésére ma jött meg a válasz az aradmegyei prefektúrára, amelyben kategórikusan kijelentették, hogy a belügyminisztérium intézkedése csakis a főjegyzőket tette át az állami költségvetés hatáskörébe: az aljegyzők fizetését továbbra is a községek tartoznak fedezni.

amíg végül is Alexandrescu postás és Theodor Iancu tisztiszolga elhatározták, hogy a házfelügyelőt elteszik láb alól.

A gyilkosság lefolyását mindezideig még nem sikerült rekonstruálni, de a nyomozó hatóságoknak az a véleménye, hogy amidőn ketten meggyilkolták a gyanútlan házmezt, a tisztiszolga kincstári fehérneműbe öltöztette át a vérel átitatott ruháju hullát, majd a testet ezenkívül még újságpapírba csomagolva a padláson rejtette el. Ebbeli munkájában azonban megzavarta Gallia asszony, aki éjjeli álmából a padláson hallható léptek zajától felriadt és kiabálni kezdett. A gyilkos tisztiszolga ekkor az újságpapírba göngyölt hullával lerohant a padlásról, hogy másutt, valószínűleg a házban kívül helyezze a véres testet biztonságba. Kijutnia azonban már nem sikerült és ezért az összecsomagolt hullát a folyosón hagyta, míg ő maga elmenekült. A rendőrség a mai nap folyamán úgy a tisztiszolgát, mint bűntársát, a postást letartóztatta.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A belföld cukorellátását az állam veszi át

Elkészült a cukormonopóliumról szóló törvényjavaslat — Tizenkétezer vagon a belföldi fogyasztás — A gyárak csak a külföldi üzleteket bonyolíthatják le

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium elkészült a cukormonopóliumról szóló törvényjavaslattal. A javaslat szerint a cukorgyárak szindikátust fognak alkotni, a melytől az állam átveszi a cukrot és a belföldi fogyasztásra való tekintettel ezt az átveendő mennyiséget 12.000 vagonra limitálják. Az ál-

lam háromféle fajta csomagolású cukortípust hoz forgalomba: Fél kilogramost, egy kilogramost és öt kilogramost. Ezenkívül ládákban is fogják árusítani a cukrot. A javaslat szerint tehát a belföldi cukorellátást az állam veszi kezébe és így a gyárak tulajdonképpen üzleteket csak a külföldön bonyolíthatnak le.

A gabona áresése válságba juttatta a Burza Testvérek-céget

A cég csődönkívül kényszeregyezés megindítását kérte az aradi törvényszéktől — Az aktív felülmúlja a passzívát — A cég veszteségének okai

A mindjobban súlyosbodó gazdasági helyzet Arad egyik legismertebb üzletét, a Burza Testvérek vaskereskedő cégét hozta imobil helyzetbe. A cég az aradi törvényszék csődbíróságához ma kérelmet nyújtott be, amelyben a csődön kívüli kényszeregyezés megindítását kérte. A cég főnöke, Burza Cornel terjedelmes beadványban indokolja meg, hogy miért került a cég abba a helyzetbe, hogy kényszeregyezséget kössön hitelezőivel.

A beadvány szerint a céget 1907-ben alapította Burza Cornel és Simon. Burza Simon elhalálása után Burza Cornel maradt a cég tulajdonosa. A gazdasági helyzet általános leromlását rendkívüli mértékben érezte meg a

cég, tekintettel arra, hogy a vevőinek nyolcvan százaléka a gazdalközönség köréből került ki. Ennek a vevőkörnek vásárlóképessége a buza áresése folytán lecsökkent, azonkívül a fennálló adósságait sem tudta rendezni. Ezt bizonyítja az is, hogy a cég követeléseit több mint három millió lejt tesznek ki. A raktár értéke 6 millió lejtben van feltüntetve. A cég elmúlt évi vesztesége viszont három millió lejt volt kimutathatólag.

A becsatolt mérleg szerint a cég ma is aktív, mert aktívái 6 millió 285.651 lejt tesznek ki, míg ezzel szemben a passzívák összege 5 millió 946.483 lejt. A cég 60 százalékot ajánl fel hitelezőinek. A kérvény felett a napokban dönt a törvényszék csődbírósága.

Kétszáz millió lej értékű román buza fekszik a szlovenszkói kikötőkben

Mindössze 1750 vagon buzára adott beviteli engedélyt Csehszlovákia és ennek kétharmada is Jugoszláviára esik — A határon lévő összes küldemények felszabadítását kéri a szlovenszkói malmok

Kezdetét veszi a prémiumok kifizetése

Az aradi gabonapiac aktuális problémáit az export-prémiumok kérdése képezi. Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában megemlékezett arról, hogy a prémiumok kifizetése egyre késik, a minisztérium már nagy hátralékban van és hogy az aradi exportöröknek hétszámra kell megbizottaikat Bucurestiben tartaniok, hogy abban az esetben, ha a kifizetés megkezdődik, a fővárosban legyenek. Ez természetesen tetemes költségekkel jár.

Tegnap délután a gabonaexportöröknek egy küldöttsége jelent meg Radian földművelésügyi államtitkár előtt, akiktől a prémiumok kifizetését kérték. Az államtitkár megnyugtató kijelentéseket tett és biztosította az exportöröket, hogy a prémiumok kifizetése vagy a mai, vagy pedig a holnapi napon kezdetét vesz. Tegnap este egyébként Breberariu tőzsdei alelnök vezetésével küldöttség indult Bucurestibe Temesvárról azzal a céllal, hogy a prémiumok kifizetését megsürgesse. Értesülésünk szerint az államtitkár tizenhárom millió lejt már félre is tett a bányási és így az aradi exportörök igényeinek a kielégítésére.

A gabonaexportörök másik problémáját a cseh beviteli engedélyek kérdése képezi. A pozsonyi lapok híradása szerint a cseh kormány mindössze 1750 vagon buzára adott beviteli engedélyt és ennek kétharmada Jugoszláviára esik. Pozsonyban tőzsdei körökben rendkívül izzó és izgatott a hangulat. A szlovenszkói kereskedelmi malmok szövetsége tegnap Pozsonyban tiltakozó gyűlést tartott, melyen a malomtulajdonosok rámutattak arra, hogy a szlovenszkói rossz termés következtében kénytelenek voltak külföldön, főleg Romániában biztosítani maguknak gabonát és most, amikor ezek a gabonamennyiségek megérkeztek, nem adnak ki beviteli engedélyeket. A szlovenszkói malmok kérését hiába olyan

nagy, hogy nagyrésztük kénytelen volt alkalmazottaiknak felmondani. Ha a bevitt továbbra is így korlátozzák, Szlovenszkóban kétezer család veszt el kenyerét.

A dunai kikötőkben a szlovenszkói malmok részére négyezer vagon romániai buza fekszik negyven millió korona, vagyis közel kétszáz millió lej értékben. A malmoknak ezért a mennyiségért naponként kilencvenezer korona, vagyis négyszázötvenezer lejt bányapénzt kell fizetniük. Ezt a malmok dollárban fizetik, ami természetesen rontja a cseh valutáris viszonyokat. Ezenkívül az uszályokban lévő buza nagyrésze már egy hónap alatt megromlik és a mennyiségnek tíz százaléka már ma használhatatlan.

A szlovenszkói malmok azt az indítványt terjesztették a kormány elé, hogy a belföldi búzát 20 koronával drágábban hajlandók vásárolni, mint amennyi annak tőzsdei jegyzése, ha ennek ellenében nekik behozatali engedélyeket adnak. Tiltakozó táviratot küldtek a kormánynak, amelyben azt is követelték, hogy az 1750 vagon búzán kívül október hónapban a határon lévő összes küldeményeket szabadítsák fel, annál is inkább, mivel azok a malmok tulajdonát képezik.

A romániai exportörök természetesen fokozott érdeklődéssel várják a cseh kormány intézkedéseit, mivel azoktól függ jórésben, hogy fellendül-e végre újra az itteni gabona-export.

= Kétséges a tűzifa tarifájának leszállítása. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatóságánál ma küldöttség járt, mely azt kérte, hogy a tűzifa szállítási díjának 20 százalékos redukciónál a 20 vagonnál kisebb szállításokra is rendeljék el. A küldöttség a CFR-től nem kapott biztató választ.

Aranyőrület után drágakőőrület

A font esése megindította a briliáns-kereslet lavináját.

Az utóbbi hetek aranyhossa a következőkben természetesen mindenki igyekezett aranyhoz jutni és akinek valami pénze volt, azt aranyra kívánta beváltani. Budapesten azonban a privát vevőket nagy veszteségek érték, mert a vásárolt aranyzemesek közé egyes eladók rézszemeseket kevertek. Természetes, hogy a laikus aranyvásárló nem tudta megkülönböztetni a fénylő rezet a fényes aranytól, hanem örült, hogy befektethette pénzét az aranyba. Most már természetesen híre kelt mindenfelé, hogy az arany közé rezet kevertek az aranyzúszorások és most pánikszerűen igyekeznek a privát vevők szabadulni az „aranyrezüktől”.

A tömeghisztéria azonban az aranytezurálásról most már áttért a briliáns tezurálására. Miért? Mert a világon mindenütt rájöttek arra, hogy a briliáns értékálló, hogy lehetősége van annak, hogy a briliánsba fektetett pénz még kamatozhat. Mert a briliáns ára a békebeli viszonyokhoz képest alig emelkedett, míg az arany hihetetlen értékemelkedést mutatott és így az aranyba fektetett pénz ma már nem igen hozhat hasznot. Tehát a gyémántpiacon adódhatik még kereseti lehetőség, már azért is, mert könnyebben szállítható és mindenütt el is adható. Hosszu éveken át tartott az üzletlenség a drágakőpiacon. Most azonban megtört a jég, mert az angol közönség a fonttól való menekülésében megindította a briliáns kereslete iránti lavinát. Ausztriában, Bécsben is óriási üzleteket kötöttek a kereskedők az elmúlt héten a schilling áresése miatt. De nemcsak Ausztriában, hanem Olaszországban is gyönyörűen fellendült már a drágakőpiac. A drágakőpiacon történt hirtelen eltolódásokra talán legjellemzőbb az a hír, hogy Hollandiában, a gyémántcsiszolók központjában briliánsokat ma már holland forintért egyáltalán nem lehet kapni, csakis dollárokért. A briliáns ára tehát a dollárhoz igazodik.

A gyémántpiacon bekövetkezett élénkséggel függ össze, hogy a Londonban székelő gyémántszindikátus abroncsai széthullottak a most kinálkozó nagy kereseti lehetőségekre. Ma már mindenki a saját szakállára dolgozik és annyi gyémántot csiszol, amennyit akar. A hatalmas és tökeerős szindikátus befolyása a tagokra csak a hét szük esztendőre tartott. A gyémántszindikátus is szabályozta a csiszolási időt és szabályozta az árakat. Most azonban a szindikátus bomlását a délkeletafrikai kormány indította el akkor, amikor Európából lecsalogatta a keletafrikai gyémántbányákhoz az amszterdami és rotterdami gyémántcsiszolókat. Hogy ott közvetlenül a bányák mellett tudjon gyémántcsiszolókat felállítani.

= Aradi valutaárak. Dollár 169, pengő 26, csehkrona 4.98, aranyárka 40, schilling 23, dinár 2.98, francia frank 6.75. — Devizák: Belgrád 2.99, Budapest 28, Milánó 8.70, Newyork 168.50, London 670, Páris 6.75, Prága 5, Bécs 23.75, Zürich 33.15.

= Vátozatlan marad az angol kamatláb. Londonból jelentik: Az Angol Bank mai ülésén a bankkamatlábát változatlanul hat százalékban állapították meg.

= Az Aradi Közgazdasági Évkönyv, amely néhány hét múlva fog megjelenni, nem foglalkozik egyoldalúan csupán a közgazdasági élet kérdéseivel, hanem általános társadalmi közleményeket is hoz. Az évkönyv ehhez képest olyan cím- és lakjegyzéket is közöl, amelyben a pénzügyi, kereskedelmi és ipari intézményeken kívül, a társadalom különböző foglalkozási ágainak a reprezentánsai is benne foglaltatnak. A névjegyzék nem csupán foglalkozást és lakcímet közöl, hanem a közelebbi adatokra vonatkozólag is felvilágosítást nyújt. Az almanach tartalmának csak egyik részét alkotja a statisztika, a cím- és a különböző társadalmi érdekes szellemi résszel is rendelkező majd, amelyben az aradi közélet több egyes egyénisége ir cikket a pénzügyi és közgazdasági élet legégetőbb problémáiról. Az almanach-szerű évkönyvet Zsigmond Miklós, az aradi sajtó ismert tagja szerkeszti, aki oly gyakorlati értékkel bíró munkát kíván az aradi közélet rendelkezésére bocsátani, amely nélkülözhetetlenné váljék.

Rádió műsor.

— Romániai időszerűségek. —
PÉNTEK, OKTÓBER 16.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Katonazene. 20.40. Gramofon. 21. Ciomac M. zongoraművész Enescu szonátáját játssza. 21.45. Az Amsa-templom énekkara. — Budapest. 10.15. Az Országos Postászenekar hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. Kaposvári Zsolnay Lajos és cigányzenekarának hangversenye. 5.15. „A vegyész a köztudatban és a valóságban”. 6. A szlovenszkói magyar irodalom élete. 6.30. Hangverseny. 7.15. Gyorslőrő tanfolyam. 7.45. A Tisza folyó jövője. 8.15. Thomán István és Thomán Mária hangversenye. 9.10. Coolidge-zenei ünnep. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Silving zenekar. 14.10. Gramofon. 17.45. Gramofon. 20.30. Divatos dalok. 21.50. Wilde Oszkár: Flórenci tragédia c. műve. 22.55. Gaudriot-jazz. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 13.05. Könnyű zene. 16.30. Gramofon. 10. Kávéházi zene. 21.30. Rádlónégyes. Haydn és Mendelssohn I—1 vonósnygyese. 20.15. Nebántsvirág. Operett. 23. Rendőrzene. — Berlin. 17.30. Dalok. 17.45. Szórakoztató zene. 22.15. Oscar Wilde és Staruss R.: Salome c. zenedrámája Wilde 75. születésnapja emlékére. — Hellsberg. 17.15. Szórakoztató zene. 20.25. Gítárdalok. 21.15. Népszerű operaest. — Kassa. 12.30. Gramofon. 15.30. Rendőrzene. 19.40. Juhász A. magyar meséket mond. — Leipzig. 17.30. Szórakoztató zene. 20.30. Wild: A rózsza és a csalóány c. műve. 21.10. Tarka-est. 22.30. Max Brod felolvasása. Csatlakozón. 24.30-ig tánczene. — Milano. 18. Gramofon. 20.20. Kis hangverseny. 22.15. Kamarazene.

SZOMBAT. OKTÓBER 17.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar. 21. Zguriadescu Pia operaénekesnő estje. 22.15. A rendőrzenekar szimfonikus hangversenye Brunetti vezényletével. — Budapest. 10.15. A Mándity szalonzenekar hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. Gramofonhangverseny. 5. A „Rádióélet” gyermek játszóórja. 6. A

Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 7. Kurina Sima és cigányzenekarának hangversenye. 8.30. A finn-ugor rokonsági nap megünneplése. 9.30. Harsányi Kálmán emlékest. Majd: Az 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Geiger-zenekar. 14.45. Gramofon. 18. A bécsi szimfonikusok hangversenye. 20.05. A köztársasági elnökválasztás. 20.45. Új operák részletei. 21.45. Operettek. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 13.05. Könnyű zene. 18. Népdalok gitárral. 18.30. Szórakoztató zene. 21. Opera a nemzeti színházról. — Berlin. 17.05. Dalok. 18. Szórakoztató zene. 20.10. Schumann-művek. 21. Szórakoztató zene. 22.10. Kabaré, majd tánczene. — Langenberg. 21. Vidám est. Utána éji zene, majd: Jazz. — Palermo. 19. Gramofon. 22. Pietri: Csendes víz, operett. — Prága. 12. Gramofon. 19.30. Német adás. A zenekari hangszerekről. VI. A fuvola. Zenei példákkal. 21. A cseh filharmonikusok hangversenye. — Riga. 19.30. Strauss Oszkár: Varázskerítő című operettje. — Róma. 18.30. Könnyű zene. 21.10. Gramofon. 22. Mascagni: A kis Marat, opera.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

NYILTTÉK.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Tiltakozom a sport nevében

az aradi disztrikt igazságtalan és jogalap nélküli ítélete ellen. Jogtalan az ítélet és mégsem felebbezem meg, mert más módon keresek magamnak jogorvoslást. Az aradi disztrikt tagjai ezzel a lehetetlen ítélettel a legdurvább módon sértették meg a szabad kritika jogát és ezzel a nevetséges nénykedésükkel akarják befolyásolni a sportkritikus tárgyilagos munkáját

és ezzel egyszer és mindenkorra le akarnák fegyverezni azokat, akik a sportban sportot keresnek, akik a dribliket meg merik látni, akik szót emelnek a sport mostohái mellett, akik nem hajlandók tudomásul venni a disztrikt önkényes ítéleteit.

Nem tilthatnak ki a pályáról, mert nem vagyok játékos, aki a szabályok ellen véttem, nem okoztam közbotrányt és ha a kiállítás alapja az objektívással megírt cikkem, akkor a kormányt kritizáló hírlapíró minden további indokolás nélkül áttehetné a határon, a színelőadást kifogásoló kritikust nem engednék a színházba. A jogos kritikám elevent ért, tudom, az is fájt, hogy meg mertem írni, amit titokban maguk között intéztek el a disztrikt urai.

Azt üzenték: Felebbezzek. — mea culpa-zak!

A „büntetésem” eltörlik. Elégtétel kell a disztriktnek, úgy gondolják a megfélemlítettek és majd örömmel ragadom meg ezt az elintézési módot.

Üzenem: Gerincesen megmaradok igazam mellett. Állításom való igazság volt. A színtiszta igazságot irtam, ezt nemcsak én, de a sportolók nagy táborra is tudja. Mikossit, állítólagos, de meg nem történt bírósértésért egy hónapi kényszerpihenőre ítélték, engem, mert igazat merésztem írni, két évre tiltottak el a pályák látogatásától. Szinte mosolyognom kell!

Róth Elemér,

az Erdélyi és Bánsági Sportújságírók Egyesületének tagja

Óvási

Fiamért, Hanyecz István adósságáért semminemű felelősséget nem vállalunk, érte semmit ki nem fizetünk.

Hanyecz György
és neje.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szócé hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbevevővel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok keltezés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 6 ÓRAIG VESZÜNK FEL

Dura-elemek és zseblámpák
nagyban és kicsinyben
Rosenfeld Géza villany és rádiószerezőnél, új Neuman-ház, Bulov. Reg. Maria 9.

LEVELEZÉS.

HARMINC éven aluli fiatalember, barátságot óhajt kötni egy csinos fiatal hölgygel, kívül kellemesen töltheti szabad idejét. Válaszokat „Millomos” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 3477

ALKALMAZÁS.

GAZDASÁGI INTÉZŐ

39 éves, ki a mezőgazdaság összes ágában jártas és tíz évi gyakorlatlalt rendelkezik, közép vagy kisebb gazdaságok önálló vezetésére bármikor belépésre állást keres, esetleg 100 holdon alóli birtokot felszereléssel bérebe vesz. Ajánlatokat „Intéző” jellegre Topolovai-Mare, poste restante kérek. 3482

LAKÁS.

STR. CONSISTORIULUI (Batthyány)-uccában egy vagy két elsőrendű különbejárta egybenyiló erkélyes butorozott szoba, fürdőszobával, kiváló esztétikussággal kiadó. Bővebbet: Str. Mărășești 2., az emeleten. 3480

MAGÁNHAZ november hó 1-től kiadó Str. Numa Pompiliu 53. sz. Érdeklődni „Aradana” banknál, Bul. Reg. Ferd. 40. sz. 3478

NAGYON szépen butorozott szoba 1, vagy 2 személynek, esetleg ellátással, főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3432

ERKÉLYES modern négyszobás, modern háromszobás lakások kiadó. Bulov. Carol No. 70. 3462

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

BÉRBE keresek 3—4 szobás magánháza. Cím az Aradi Közlöny kiadójába kérem leadni. 250

RGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrásy-tér 19., a ház mesternél. 200

KÉTSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EBEDLŐ, háló, szalonberendezések, perzsza és gyári szőnyegek, függönyök, st. reok, filémunkák, szőrmék felszörmözéshez, mormotta banda, nyestboa, antik asztali lámpák, Berger-fotók, fotelármák, antik órák, tükrök, festmények, manikűr-készlet, neszeszeres bőrönd, mosdó servise, ezüst tárgyak, srongorák, hegedűk, álló villanylámpák, díszlámpák, ebédlőasztal és székek, tükör alá asztal, kis asztalok, faltálcák, virágcsereptartó, íróasztalok, stb. stb. eladó. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

FÉRFISSZOBÁ, csontszinű háló eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 500

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vashordók eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 200

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

KERESÉK apróbb és nagyobb ezüsttárgyakat, ezüst evőszközöket, gyári és keleti szőnyeget, fogasokat, scheslonokat, márványplatinis tükrös mosdót, díszlámpákat, komplette szobaberendezéseket stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Ne törje a fejét

hogyan szerezzé be őszi és téli szükségleteit

Jelentkezzen a MERCUR

Áruhitelesztálynál,

amelynek bevásárlási könyvecskéivel

készpénzárón

vásárolhat 60 legelőkelőbb aradi cégnél

6 havi részletre.

Jelentkezés naponta 9—12 és 3—5 óráig az Aradi Iparek Hiteleszövetkezeténél, volt Weitzer- és Batthyány-uccák sarkán.

Pompás borju-, vagy csirkepörköltet csak akkor ehét, ha hozzá valódi azegedi édesnemes csemegepaprikát vesz Erdős Pál fűszerüzletében, v. Szabadság-tér 3. Garantált tiszta árut kap!

BUTOR, fehér leányzsoba, háló és ebédlő, konyhabutorok, perzsák, elköltözés miatt eladó. Str. Muresului (v. Maros-u.) 6., földszint jobb, 1—3 óra között. 8476

ELLÁTÁS.

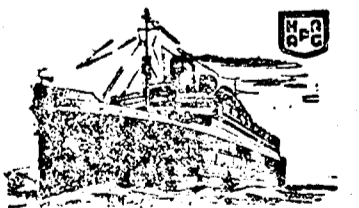
DISZTINGVÁLT budapesti uricsalád, elvállal teljes ellátásra külön uccai szobában, feltétlenül szolid uri leánykát, esetleg testvéreket is, megegyezés szerinti áron. A háznál zongora van. Dr. Csomor. VII. Erzsébet-körút 21., III., 21. 8891

ÜZLETEK.

TÁRSNÓ KERESTETIK rentábilis vállalat létesítéséhez 40—50 ezer lej tőkevel, ki irodai munkák elvégzését vállalja. Érdeklődések „Biztos jövedelem” címre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 8478

ÜZLETHELVISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

FÓTEREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelviség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

Utasainkat és ügyfeleinket

tisztelettel felkérjük, hogy aradi fiókunk megszünetléséig folytán minden felvilágosításért és információért utazásokat illetőleg (Észak-, Dél-, Amerika, Kanada, Kéjutasok stb., valamint egyéb ügyekben is a

Hamburg-Amerika-Linie

S. A. R.

Központjához TIMIȘOARA, Str. Meroy 2. fordulni sziveskedjéne. Írásbeli megkeresésekre rögtön válaszolunk.

Hamburg-Amerika-Linie S. A. R.
Dir. Gen. L. H. Lazarowitz.